

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Komor válság küszöbén.

Budapest, május 30.

A Budapesti Napló főszerkesztője, aki Bécsben időzik, a helyzetről szerzett értesüléseit és impresszióit telefonon a következőkben közli:

Bécs, május 30.

(v) A helyzet egyre kinosabbá kezd válni. Nem a Széll-kabineté, nem is a koronáé s nem is egyedül a kiegyezésé. Az, ami egyre kinosabb alakot ölt, magának a monarkianak a helyzete. Borzasztó játékot űz itt gróf Thun immár három hó óta a kiegyezéssel. Láztatja az összeesküvéket és összeesküszik a lázítókkal. És mindezt miért? Meg akarja hiúsítani a kiegyezést. A miben tavaly Bánffyval megalkudott, amire a Bánffy-kabinettel szerződött, a bankparitást vissza akarja csinálni. Tavaly augusztusban kötést csinált, hogy az új bankstatutum lép életbe akkor is, ha Magyarországon önálló intézkedésre kerül a sor és hogy a bank-akta is 1903-ra kapja a maga lejáratát. Ha ezt most megmásítani akarja az ischli klauzula elejtésének futilis ürügye alatt, mi egyéb ez, mint a kiegyezésnek erőszakos meghiusítása? És ha azért, hogy ilyen címen kátyuba vigye a kiegyezést, titkos cimboraságra lép mindennel, ami Ausztriában mint szubverzív törekvés bujkál; ha hivatalos cachet-val látja el a magyar gyűlöletet, mi egyéb az, mint az osztrák kormánynak forradalma a monarkia ellen és a dualizmusnak amaz omladéka ellen, amit az osztrák állambomlás politikája a 67-iki műből még meghagyott?

Az alsó-ausztriai tartománygyűlésen ma történtek megmutatják, hová jutott a kiegyezés ügye. Lueger és a német liberálisok kezét fognak egymással Magyarország ellen, Schlesinger és Noske karöltve támogatják Thunt! Divattá lett itt a Magyarország ellen való szeretlen gyűlölség, és aki az ár ellen mer uszni és kockára merné tenni népszerűségét a kötött alku szentségéért való helytállás révén: olyan bátor és igazságos ember egész Ausztriában nem akad.

Zsakutcában vagyunk. A kiegyezés holt pontra érkezett. Ausztriában a kormány a bankparitást kereste ki a kiegyezés Akhilles-sarkául, abba döfte bele dárdáját és nem akarja onnan kihuzni. Nem Széll Kálmán csinálta azt az alkut, amelyben a bankparitás is benn foglaltatik, úgy vette azt át a hagyaték egyéb leltárával. Ha Bánffy nem tehet róla, hogy az osztrák kormány most vissza akarja szivni ezt a koncessziót, Széll bizonyára még ártatlanabb benne, hiszen ő csak sine beneficiis inventarii vehette át az örökséget. De mert átvette, helyt is áll érte. S nemcsak azért áll helyt érte, mert átvette, hanem azért is, mert a kiegyezés egész érdemleges tartalmával azt is belefoglalta a paktumba. Aki paktumot kötött, azt a paktum is köti. Széll Kálmán a maga politikai egyéniségének egész súlyával és teljes integritásával hozzákapcsolja magát a pártközi egyezményhez. Kételkedni abban senkinek sincs joga, ilyesmit róla föl sem tesz bizonyára senki sem, hogy akármilyen erős is a viszonyok által okozott kényszer és bármennyire

kinos is annak nyomása, a kormányelnök rendületlenül áll a kompromisszum alapján. S nem tehető fel róla, hogy amire nézve a pártokkal szerződött, attól bármi csekély szögelhajlásban is eltérjen. A paktum tartalmát Széll Kálmán magára nézve kötelezőnek ismeri el és egyoldaluan ő azt módosítani sem nem tudja, sem nem akarja. Az államférfiu csak addig ura szavának és akaratának, amíg le nem köti. Adott szavának és elkötelezett akaratának nem ura többé, hanem rabja. Ime, a bankkérdésben milyen a Széll-kabinet helyzete. Amíg fennáll a paktum és amíg ez a paktum áll fenn, addig a magyar kormánynak elfoglalt álláspontjához kell ragaszkodnia.

S ez éppen az, a mit a kiegyezés holt pontjának neveztünk. Széll nem tud, Thun nem akar engedni. Ausztriában pedig senki sem akar rosszabb lenni annál, ami minden eddiginél rosszabbnak bizonyult: a Thun-féle kormányzatnál.

Ilyennek látjuk mi a tényállást. Vonja le ki-ki a konzekvenciákat belőle. Mi úgy sejtjük, hogy a magyar nemzetnek a legközelebbi napokban nagy szüksége lesz arra a politikai okosságra és higgadságra, amelyet válságos időkben mindig meg tudott őrizni.

Mert igenis válságos napok közelednek.

Széll Kálmán azzal az ígérettel lépett kormányra, hogy helyreállítja a parlamenti békét és a képviselőház munkaképességét. Ezt az ígéretet sikeresen beváltotta. Továbbá azt is ígérte, hogy oly kormányzati szellemet honosít meg, amely meghódítja a nemzetnek őszinte bizalmát és képessé teszi az országot a nyugodt politikai munkára és a rendszeres továbbfejlődésre. Beváltotta Széll Kálmán becsületesen ezt is. A harmadik ígérete az volt, hogy a törvénykönyvbe beviszi az Ausztriával való gazdasági ügyek rendezését. Ezt az utolsó ígéretét, úgy látszik, nem tudja beváltani. Nem azért, mintha a koronánál volna elvi akadály akár a bankkérdésben, akár egyéb kérdésekben. Hiszen Széll Kálmán miniszterelnöki megbízásának tényében ki volt fejezve a koronának ünnepélyes hozzájárulása az új kabinet kiegyezési politikájához. És téves volna az a föltevés is, hogy talán azóta változott meg a koronának Széll Kálmánhoz való viszonya. Az akadály, melyről szólunk, tisztán mechanikus természetű, és a korona akaratán kívül, itt Ausztriában torlódott föl. Abban áll az akadály, hogy nincs és nem akad osztrák államférfiu, aki a paktumban foglalt föltételek mellett — világosabban szólva, a banknak paritásos szervezetével — biztosítani tudná vagy akarná a viszonyosságot. Csodának kellene történnie, hogy ez az akadály elháruljon. Ha nem hárul el a legközelebbi órákban, akkor úgy lehet, Széll Kálmán kénytelen lesz a maga misszióját befejezettnek tekinteni.

Erről elmélkedjék a magyar közvélemény a legközelebbi órákban, amelyeket nyilván komor napok fognak fölvaltani.

BELFÖLD.

Reménytelen helyzet.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bécs, május 30.

A válság elérte azt a stádiumot, amelyben a két ország harcában a kormányok mérközése véget ért és egészen a közös uralkodón van a döntés sora. Ma és tegnap már Széll Kálmán és gróf Thun nem érintkeztek, ami természetesen nagyon feltűnt, s amit egész helyesen úgy appreciálnak, hogy a kormányoknak nincs többé miről tárgyalniok egymással. Mindakettő ragaszkodik álláspontjához és semmi kilátás sem maradt a kiegyenlítésre.

Feltűnt az is, hogy Széll Kálmán tegnap is, ma is volt kihallgatáson, Thun pedig sem tegnap, sem ma nem fogadta az uralkodót; amiből az látszik, hogy gróf Thunnak a felséggel való nexusa ebben a dologban megszűnt. Ebből azonban, fájdalom, mindent lehet következtetni, csak azt nem, hogy a helyzet nehézségei megszűntek, vagy akár csak kisebbedtek is.

A király fogadta ma gróf Goluchowskít is, aki még egyre fáradozik az ellentétek kiegyenlítésén és olyan megoldás létrehozásán, amely a monarchia nagyhatalmi érdekeinek és nemzetközi pozíciójának megfelel.

A mai nap hírei között följegyzésre méltó az is, amely arról szól, hogy Lueger nemcsak az alsó-ausztriai landtagban lázít Magyarország ellen, hanem az utcán is mozgósítani iparkodik. Eddig látható bizonyítéka ennek a hírek nincsen, de a néptribun szándékáról szelvében beszélnek. És bizony egy cseppet sem valószínűtlen, hogy a csészelék bátyjának csakugyan forral valamit és szándékát sikerül is megvalósítania. Lépten-nyomon egy fellázított közvélemény idegességével találkozunk itt Bécsben és ez az idegesség átragadt a politikai világra is. Ausztria közhangulata a terrorizmus jegyében áll.

Gróf Thun nagy furfanggal és rabulisztikával tudta a közvéleményt befolyásolni, úgy hogy legádázabb ellenségei is odaállottak a szekerét tolni. Lueger és Kaiser ennek a közvéleménynek a vezérei; Lueger a reakciót és demagógiát, Kaiser a németellenes áramlatot jelenti. Nem a józan ész, hanem a viharzó szenvedelmek uralkodnak most a Lajthának ezen az oldalán.

Egy nagyon előkelő állásu, nem magyar államférfiu így nyilatkozott ma:

— Igazán senki sem hitte volna Thunról, erről a feudális főúrról, hogy ilyen eszközökkel fog dolgozni.

A király előtt.

Bécs, május 30.

A miniszterelnök délután másfél óráig tartó kihallgatáson volt a felségénél. Öt órakor tért vissza a magyar palotába, ahol maga köré gyűjtötte kollegáit és hosszasan tárgyalt velük. A helyzet mit sem változott. A miniszterelnök holnap is Bécsben marad.

Bécs, május 30.

A király külön kihallgatáson fogadta gróf Goluchowski külügyminisztert.

Bécs, május 30.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A király ma délután Széll Kálmán miniszterelnököt másfél óráig tartó kihallgatáson fogadta. A magyar miniszterek holnap délután visszautaznak Budapestre.

Egy hír.

Bécs, május 30.

Bizonyos körökben azt híresztelik, hogy a Bécsben levő osztrák, különösen cseh képviselőket Kaiser tegnap arról értesítette volna, hogy minden rendben van. Ez értesítés szerint sem Széll, sem Thun lemondása nem volna tervbe véve, hanem kilátásban van olyan megoldás, amely mindkét felet kielégítheti. A hír azonban nem igen talál hitelre.

A szabadelvű pártkörből.

Budapest, május 30.

A magyar politikai körökben pártkülönbség nélkül nagyon komolyan látják a helyzetet, de általában nem félnek attól, hogy a válság ide is át fog csapni. A szabadelvűpárt klubjában ma nagyobb volt az élénkség, mint illyentáiban rendszeren, főleg a parlament szünetelésének idején lenni szokott; a meleg tavaszi idő dacára erősen látogatott volt a pártkör helyisége, s a megjelent klubtagok nagy érdeklődéssel tárgyalták a Bécsből érkező híreket; de izgatottságról szó sem volt. A miniszterek közül csak Plösz Sándor volt ott, akit természetesen mindenfelől kérdésekkel ostromoltak.

A párt tagjai kivétel nélkül helyeslik a kormány erélyes magatartását és a legnagyobb bizalommal várják a legközelebbi fejleményeket. A párt hangulata teljesen egységes; pesszimizmusnak sehol semmi nyoma.

A bécsi lapok hírei.

Bécs, május 30.

A Neue Freie Presse mai esti lapja a következőkben foglalja össze diagnózisát a helyzetről:

A válság máról holnapra eljut odáig, ahol a baj már akut. További tárgyalásoktól eredményt nem lehet várni és ezért sem tegnap, sem ma újabb tárgyalások nem történtek. Az ellentétek áthidalhatatlanok. Megegyezésnek még a lehetőségében sem hihetünk. Politikai körökben általában az a felfogás, hogy a kiegyezés kérdése Ausztriában miniszterválsághoz fog vezetni.

A Neue Wiener Tagblatt hosszabb cikkéből adjuk a következő érdekes passzust:

A kiegyezés kérdése tegnap sem haladt előre s a helyzet ma sem javult, sőt úgy látszik, hogy ki van zárva annak a lehetősége, hogy a magyar miniszterek mostani bécsi tartózkodásának valami eredménye legyen. Mind a két kormány szilárdan ragaszkodik álláspontjához és ennél fogva a magyar és osztrák minisztereknek újabb találkozására nincs is kilátásba véve. Úgy látszik, hogy a király fenntartotta magának a két kormány között való közvetítést. Miután Széll Kálmán tegnap kifejtette a királynak a magyar kormány álláspontját, ma délután Thun grófnak lesz alkalma az osztrák kormány álláspontját az uralkodóval megismertetni s ezért valószínűtlen, hogy még a mai nap folyamán koronatanács is lesz. A dolog természeténél fogva a két kormány a királynak meg fogja közzétenni a döntést azzal, hogy mind a kettő följáránlja lemondását. De a királynak mégis nagyon nehezebbre fog esni a döntés, mert a konstelláció oly kedvezőtlen, hogy akármi-képpen dönt is, nem az egyik vagy a másik kormány, hanem az egyik vagy a másik állam ellen kell döntenie. Ez az oka a király habozásának. Az uralkodó valószínűleg még egyszer föl fogja szólítani a két kormányt, hogy igyekezzenek közös erővel olyan megoldást találni, mely mind a két felet kielégíti és az egyik oldalon sem hagyja sebet hátra. Innen van mindkét részről az az igyekezet, hogy a vitás kérdést kabinetválság nélkül intézzék el, ami azonban a Széll-féle formulának — hacsak formális — megváltoztatása nélkül is nem lesz lehetséges. A Thun-kabinetnek ki kellene jelölnie egy oly változtatást, amelynek eszközölése után a Széll-féle formulához hozzájárulhatna. Széll Kálmán azonban csak oly módosításokba egyezhetnék bele, amely az ellenzékkel kötött paktumának a lényegét nem érinti. Vajon meg fogják-e találni ezt az eszközt, annak a lehetősége nincs kizárva. Természetesen lehetséges az az eset, hogy a magyar parlament június 2-ikán összeül a nélkül, hogy a megoldás akkorra biztosítva legyen. Csak hogy akkor Széllnek közölnie kellene mindazokat az indító okokat, amelyek miatt a monarchia két államának gazdasági ügyeire vonatkozó törvényjavaslatokat, amelyek az önálló szabályozás alapján állanak, még nem terjesztette a képviselőház elé. Bármilyen legyen is azonban a megoldás, a Reichsrath egybehívása és a bank kettéválasztása kizártnak tekintendő, — az első mostanra, a második pedig belátható időkre.

Az „önhitt Magyarország” ellen.

Bécs, május 30.

A tartománygyűlés mai ülése délelőtt tíz és fél órakor nyílt meg. A bejelentések között van Schlesinger és társainak az a sürgős indítványa,

hogy a tartománygyűlés tiltakozzék a magyar presszó ellen a kiegyezés kérdésében. A sürgősséget egyhangulag kimondják. Schlesinger megokolja indítványát.

Lueger kiemeli, hogy a magyarok ellen közös erővel kell küzdeni. Az utolsó időben a viszonyok annyira kiélesedtek, hogy végre mindenki belátta a közös védekezés szükségességét, mert a magyarok vakmerősége már nem ismer határt. A szülő azután azokról a szemrehányásokról beszél, amelyekkel a legutóbbi időben német részről illetik s végül kijelenti úgy a maga, mint pártjánévében, hogy minden szidalmazás ellenére föltétlenül ragaszkodni fognak a németek egységéhez, mert szerencséje Ausztriának, ha a németek nemzeti szempontból valahára megegyeznek. Aki ehhez hozzányúl, bünt követ el. (Bravo! Bravo!)

Noske nem hiszi, hogy a keresztény-szociálisok őszintén gondolkodnak. A németek egységét csak eszközül tekintik céljaik elérésére. Azt a pótdívtványt terjeszti elő, hogy hívják fel az osztrák kormányt a birodalmi tanács egybehívására, s hogy tegye meg a szükséges rendelkezéseket a németek nemzeti kívánalmainak kiegészítésére és ezzel a parlament munkaképességének helyreállítására.

Noske, Philippovich, Gessmann és Lustkandl beszéde után Lueger azt hangoztatta, hogy Ausztriának egységének kell lennie Magyarországgal szemben. A tartománygyűlésnek mint egyedül üléselő parlamentáris testületnek kötelessége, hogy Magyarország önhittségét energikusan visszatámassza.

Schlesinger sürgős indítványát erre lényegében elfogadják. Noskenak azt a pótdívtványát, hogy a kormányt föl kell szólítani a Reichsrath összehívására, 52 szavazattal 31 ellenében elvetették.

Benke Gyula beszámolója. Denke Gyula, a

kézdivásárhelyi kerület képviselője a mult vasarnap választói közt időzött s mint már jelentettük, ez alkalommal nagyszabású beszédben fejtegette az országgyűlés lozajlott eseményeit, munkásságát és méltatta a jelenlegi válság helyzetét is. A választók képviselőjük tiszteletére pompásan sikerült lakomát rendeztek, amelyen Benke Gyula a következő beszédet mondotta:

Örömmel jelenthetem önöknek, hogy amit még rövid idő előtt alig mertünk álmodni, megtörtént. Létrejött a béke és a közjogi alapon álló pártok egyesültek Deak Ferenc nagy alkotása körül, a kiegyezés tisztaságának védelmében. E tekintetben nagy érdem illeti a kormány jelenlegi elnökét, Széll Kálmánt, ki a személyes ellentéteket elenyészeltette és az átalakulást szerencsésen véghez vitte. A pártok között létrejött egyezségek értelmében megszavaztatott az indemnitás törvénye és a költségvetési törvény, létrejött a megállapodáshoz képest a kiriai biraskodásról szóló törvény és a házszabályok módosítása. Ezen ténykedések által ismét felvetett a munka és remélhető, hogy a képviselőház nyugodt tárgyalás mellett folytatni fogja azt. Az országgyűlés legközelebbi feladata az Ausztriával való kiegyezés és a bankszabádalom megújítása, az egyes adók és a közigazgatás reformja leendő. Sajnos, kevés kilátás van arra, hogy az osztrák parlament a kiegyezést letargyalja, pedig a jelenlegi ideiglenes állapot Ausztriára is, Magyarországra is följött káros; de reméljük, hogy a jelenlegi kormányoknak, különösen azon férfunak, ki jelenleg az ország kormányának élén áll, sikerülni fog ezen fontos kérdést is mielőbb sikeresen megoldani. Hiszen mindkét állam vitalis érdeke, hogy az ellentétek mielőbb kiegyenlültsenek, mert szomorúan tapasztaljuk, hogy az alatt, míg más államokban, de különösen a szomszéd Németországban ipar és kereskedelem óriási lendületet vesz, nálunk minden tessed és minden gyár vagy új vállalat mindenféle bajokkal és kalamitásokkal küzd. Ezen az állapotokon okvetlenül segíteni kell. Nem mondom, hogy hódoljunk meg az osztrák követelések előtt, de lehetetlen előtérbe nem tolni azt a közös érdeket, hogy a közgazdasági ügyekben a mai ideiglenes állapotok mielőbb szűnjének meg. A pártok között létrejött béke után remelem, hogy közös egyetértéssel sikerülni fog az Ausztriával való kiegyezésnek Magyarország részéről való alkotmányos letargyalása és biztosítva látom azoknak a reformoknak békés uton való megoldását, melyekre az országnak oly nagy szüksége van. Amint pedig lehetővé vált az országgyűlésen a pártok közötti gyűlölködést és a torzalkodást a haza érdekében megszüntetni, hiszem és remelem, hogy Kézdivásárhelyt is a partkózi béke helyreállítását és mindannyian egyetértve, mindki szeretett hazánk javát tartjuk szem előtt. Ezen óhajom kifejezése mellett éltetem önöket, tisztelt uraim, mint Kézdivásárhely város polgárait és szeretett választóimat.

Beszámoló. Thaly Ferenc, a nagy-igmándi választókerület képviselője vasárnap tartotta beszámoló beszédét Nagy-Igmándon nagy közönség előtt. A beszámolót a választópolgárok nagy lelkesedéssel fogadták s bizalmukról biztosították a képviselőt.

KÜLFÖLD.

Virradat.

— A Dreyfus-pör revíziója. —

Budapest, május 30.

A tárgyalás második napja meghozta a világraszóló pör kétségtelenül legnevezetesebb — sőt mondhatnók: egyetlen nevezetes — mozzanatának a tisztázását: Ballot-Beaupré előadó, miután gondosan áttanulmányozta a rengeteg adathalmazt, jelentésének mai, második részében rátért arra a dokumentumra, melynek az alapján Dreyfus ellen a vizsgálatot megindították, — a bűnösséget rábizonyították és a vádlottat el is ítélték. Ez a dokumentum a híres *bordereau*, amely ugy szerepelt a katonai törvényszék előtt, mint Dreyfus százasának a keze írása. És erre mondotta ki ma Ballot-Beaupré a maga higgadt, száraz előadói modorában:

Beható tanulmányozás után arra a meggyőződésre jutottam, hogy a bordereaut Esterházy írta.

Nagyjelentőségű szavak ezek, amelyekre visszafojtott lélekzettel figyel egész Franciaország; mert rögtön megéri a legegységesebb elme is, hogy ha Esterházy írta a bordereaut, akkor ok nélkül, igazságtalanul ítélték el Dreyfust.

Ide konkludál az előadó jelentése is, a mely azzal végződik, hogy az első katonai bíróság ítélete megsemmisítendő és az elítélt új haditörvényszék elé állítandó.

A köztársaság főügyeze mindenben magáévá teszi az előadó fejtegetéseit és konkluzióit, *csatlakozik az indítványhoz és boldog-nak érzi magát, — ugymond — hogy ez a jogi tévedés még helyreüthető.*

Ime végre a bevallása annak, hogy Dreyfus bírái tévedtek és hogy a *chose jugé*, a res iudicata, melynek a szentséges voltát esztendőkön át csökkönyesen védelmezték, értéktelen, igazságtalan és gonosz valami, ha nem a tiszta igazság az, a mit a meghozott bírói ítélet kifejez.

Ma érkezett ide egy párisi lapnak az a száma, amely újra közlésezi Zola Emilnek 1898. január 13-án Faure Felix köztársasági elnökhöz intézett profétikus levelét, amely nyolcszor kiáltja el a hatalmas *J'accuse* szót. Egy évi fogságra és 3000 frank bírságra, majd ismét egyhavi fogságra és 1000 frank bírságra ítélték ezért a mai Franciaország legnagyobb íróját, az azóta lecáfolt írásszakértők pedig ellicitáltatták a butorait, hogy megkapják a nekik megítélt 30,000 franknyi kártérítést. Pedig, amint előtünk van az a remek levél és egybevetjük az azóta folyt vizsgálat adataival és az előadó összegezésével, minden betűje szinarany igazságnak bizonyul. Mint veti oda az a hatalmas lángelmé, hogy *nincs* olyan titkos irat, amely Dreyfus bűnösségét bizonyítaná, vagy ha van, az nevétséges, haszontalan firka, hazugság! Mint mutatja ki, hogy utóbb az egész hajszá csak azért történt, hogy megmentse Esterházyt, akit nem lehetett bűnösnek elfogadni, mert ezzel megsemmisült volna a Dreyfusre kimondott ítélet! *Reconnaitre la culpabilité d'Esterhazy, ce serait proclamer l'innocence de Dreyfus!*

Mintha másfél évvel ezelőtt megírta volna már ez a csodagéniusz a semmitőszéki előadó jelentését. Poéta vates! Jólata megvalósult: Esterházy bűnösségének az elismerése annyi, mint Dreyfus ártatlanságának a kijelentése.

Ez történt ma és ugy történt, amint ő megmondta: az igazság megindult és útjában semmi fel nem tartóztathatta!

(Csönd az utcákon.)

(*mtl.*) Semmi sem emlékeztet a Zola-pör idején lezajlott nagy napokra. Az utcákon és az igazságügyi palota körül minden csöndes. Magában a semmitőszék tárgyalótermében sem mutat semmi arra, hogy ennek a századnak a legnagyobb pürében most játszódik le az utolsó felvonás.

(Ballot-Beaupré jelentése.)

Pontban 12 órakor bevonult a semmitőszék 44 bírája és Ballot-Beaupré előadó nyomban hozzáfogott jelentésének folytatólagos felolvasásához.

(A revízióellenes párt érvei.)

Áttérek a *presumptiv* körülmények megvizsgálására, — folytatta az előadó — amelyeket a revízióellenes párt az ítélet megsemmisítésének ellenében fölhozhat.

Ballot ugy vélekedik, hogy a katonai bírák akkor, mikor az 1894-iki perben nem mutatták meg Dreyfusnak az összes okiratokat, nem lévén törvénytudók, *jóhiszeműleg tévedtek*. Azután fölemlíti, hogy a revízió ellenesinek nézete szerint a *ce canaille de D* . . . szavakat tartalmazó ódula akár Dreyfusre vonatkozik, akár nem, nem olyan új faktum, amely Dreyfus ártatlanságát napfényre hozhatja.

A mi a titkos aktáknak a haditörvényszék előterjesztését illeti, az *semmi esetre sem Dreyfus bűnössége mellett szól, hanem csak azt bizonyítja, hogy törvénytelenség fordult elő*, de abban igaz van az ellentábornak, hogy *ebből nem az ítélet megsemmisítése következik*, mert nem is erről, hanem a revízió elrendeléséről van szó. Konstatálja itt az előadó, hogy a törvényszék a Dreyfus fölött annak idején ítélkező bíraktól nem kérdezhetette meg, hogy milyen bizonyítókra alapították ítéletüket, csak Freystaetter százados önkéntes vallomásából merített erre nézve tudomást.

Ami Dreyfus hamisításait illeti, a revíziót ellenzők ugy tüntetik fel a dolgot, hogy Henry kénytelen volt elkövetni a hamisítást, Piquart váratlan leleplezéseit következtében, mert azt hitte, hogy így feljebbvalóin segíteni fog. Ez kitűnik Roget tábornok vallomásából is. Egyébként Henry abban a hitben volt, hogy nem követett el bűnt, mert hiszen ő meg volt győződve Dreyfus ártatlanságáról.

Következésképpen most Du Paty de Clam és Henry aljas üzemelmei, a fátyolos hölgy rejtelmes históriája, a két szemüveg és az álszakáll, amikről a revíziót ellenzők azt mondják, hogy ezeket a körülményeket a vezérkar és nevezetesen Gonse és Boisdeffre tábornokok és Cuignet százados kellőképpen deza-vuálták. De ezek közül a tények közül vajjon melyik bizonyít Dreyfus bűnössége mellett? A revíziót ellenzők tábornok azt mondja, hogy Esterházynek a köztársaság elnökehez intézett levele csak azt bizonyítja, mi mindenre nem képes Esterházy, de nem szól Dreyfus ártatlansága mellett. Du Paty de Clam és Henry aktáinak nincs olyan nagy jelentőségük, a minőt nekik tulajdonítanak s az ellentábornok szerint ebből a körülményből nem lehet arra következtetni, hogy ők 1894-ben hamisan tanuskodtak.

(Az írásszakértők kritikája.)

Ballot-Beaupré most újból visszatér az írásszakértők ellentmondó véleményére, amelyek elegendő okot adnak a revízió elrendelésére. Mikor Bertillon véleményét kritizálta az előadó, a közönség többször nem bírta visszafojtani a nevetést.

(A bordereau.)

— Eljutottam ismét a *másoló papiros* kérdéséhez, így folytatta Ballot-Beaupré. A revíziót ellenzők azt mondják, hogy olyan papiros könnyen lehetett szerezní és Dreyfus is könnyű szerrel juthatott hozzá. A tény az, hogy nem lehetett kikutatni azt a gyárat, amelyből a bordereau papirosa kikerült. A vezérkar nagy súlyt helyez a bordereau szövegére és több tanuval bizonyítja, hogy a bordereauban felsorolt okmányokról csak vezérkar tisztnek lehetett tudomása, tehát Dreyfusnak igen, de Esterházynek nem.

Eddig az előadó a legszigorúbban és a legővatosabban tartózkodott minden nuanszirozástól, ugy, hogy a hallgatóság sokszor szinte azt hitte, hogy Ballot-Beaupré a vezérkar malmára hajtja a vizet.

(Az alternatíva.)

Rövid szünet után így folytatta az előadó:

— Kétségbevonhatatlanul elfogulatlan és tárgyilagosságon sorra vettem ugy az egyik, mint a másik fél argumentumait. A kérdés már most az, vajjon az ítélet új törvényszék elé való utasítással, vagy azt mellőzve, megsemmisítendő-e meg. Hogy az elítélt

ne kelljen újabb törvényszék elé állítani, ahhoz először be kellene bizonyítani, hogy nem történt árulás, tehát nincs bűnös. A jelen esetben ez tisztára lehetetlen. Ki vállalkoznék annak a bebizonyítására, hogy a bordereau elküldése nem büntetendő cselekmény?

Ennek alapján Mornard védőügyvéd és Manau főügyész arra a végső konklúzióra jut, hogy az ügyet új törvényszék elé kell utasítani.

Egy negyedórai szünetet tartott az előadó. Azután így folytatta:

(Dreyfus vallomása.)

— Uraim, meg kell-e semmisítenünk az ítéletet?

Hogyha olyan ténykörülmény merült volna föl, amely a revízió elrendelése ellen szólna, akkor feladatunk meg volna könnyítve. Némelyek ilyennek akarták föltüntetni Dreyfus állítólagos vallomásait. És ezek csakugyan teljesen elegendők lettek volna. De vajjon igaz-e, hogy Dreyfus megtette-e azokat a vallomásokat? *Én nem hiszem!* (Nagy mozgás a közönség körében). Dreyfus egész viselkedése elítélte-tése óta arra vall, hogy azok az állítólagos beismerések nem történtek meg. *Folytonosan ártatlanságát hangzottatta azokban a levelekben, amelyeket elítélése óta írt.*

Vagy talán az ellenkezőről győződött meg Du Paty de Clam nyomozása és az ismeretes diktálási jelenet, amelylyel Mercier tábornok bizta meg Du Paty de Clamot? Tudvalevő, hogy erről a diktálási jelenetről fölvetett jegyzőkönyv nem létezik és csak most évek multán vetette papírra emlékezetből Du Paty de Clam az arra vonatkozó jelentést.

Hátra van a Lebrun-Renault vallomása. Hát ebből mi igaz? Dreyfus Lebrun-Renaultnak elmondotta a közte és Du Paty de Clam közt lefolyt beszélgetést. Lebrun-Renault aztán helytelenül és tévesen interpretálta azt, ami vallomásából is kitűnik. Lebrun-Renault minduntalan ingadozó tanuvallomásából nyilvánvaló, hogy Dreyfus állítólagos beismerései nem szolgáltathatnak ürügyet a revízió megtagadására.

(A bordereaut Esterházy írta.)

Véleményem szerint a bordereau papirosa elegendő anyagi körülmény a revízió elrendelése mellett. Alapos megfontolás és mindenre kiterjedő lelkiismeretes vizsgálódás után erős az a meggyőződés, hogy a bordereaut nem Dreyfus, hanem Esterházy írta. (Hosszantartó mozgás és bravókiáltások a közönség sorában.)

Nemcsak az írásszakértők homlokegyenest ellenzők véleményeiből és az École des Chartes véleményéből, hanem főképpen Esterházy sajátkezőleg írott leveleiből meritem ezt a meggyőződésemet. Azokat a leveleket értem, amelyeknek a papirosuk azonos a bordereauéval.

(A döntő tény.)

— Uraim, ez döntő tény, nem kombináció. (Élénk mozgás.) Esterházynek egyik levele, amely ugyanolyan papirosan íródott, mint a bordereau, 1894. aug. 17-én kelt, tehát abban az időben, a mikor a bordereau. Világos ebből, hogy Esterházy levelezéséhez olyan papirost használt, mint a miyén a bordereau papirosa.

Ravari őrnagy előtt Esterházy azt vallotta, hogy sohasem írt másoló papirosan, holott a semmitőszék büntető tanácsa előtt ezt a vallomását meghazudította. Miért ez a cinikus ellentmondás?

És itt van a másik levél, a mely 1892. április havából való. Szintén ugyanolyan papirosan íródott, mint a bordereau. Ez a két levél nagyon fontos és döntő körülmény a revízió elrendelése mellett. *Belhomme, Bertillon, Varinard, és Couart* írásszakértők Dreyfus terhére rótták, hogy a bordereau másoló papirosan átpauzávalva készült. Megfelelek arra is, ha valaki azt találná mondani, hogy Esterházy írása, és a bordereau írása nem hasonlítanak. Am jól van, de hiszen Esterházynek 1894. augusztusában és 1892. áprilisában írott leveleiben a kézvonások sok helyütt nem hasonlítanak egymáshoz, pedig hát az kétségtelen, hogy mindkettőt Esterházy írta. Hogy a két levél írása nem hasonlít, az onnan van, hogy Esterházy írása rendetlen és rendszertelen, amit az kétségtelenül be van bizonyítva.

(Mi bizonyítja Dreyfus ártatlanságát?)

A bordereau papirosának és az Esterházy kezétől származó levelek papirosának azonosossága az az új tény, amelynek alapján be lehet bizonyítani Dreyfus ártatlanságát. *Lelkemre mondom, és lelkiismeretemre*

erősitem, hogy a bordereaut Esterházy írta. (Nagy mozgás és bravó kiáltások a közönség soraiban.)

— Az egész világ természetesnek találja — így folytatja az előadó — előterjesztendő indítványomat, ha ez a borzasztó affér nem támasztott volna olyan hatalmas és szenvedélyes hajszát. A revízió elrendelésének ellenzői azzal érveltek, az volt a legerősebb fegyverük, hogy a revízió támadás a hadsereg ellen. Viszont a revízió hívei nem voltak szerencsések a hadsereg és a vezérkar ellen intézett támadásaikban. Hozzájárultak ahhoz, hogy az országban türetlen helyzetet teremtsenek. A hadsereg nem tartozik nekünk számadással. A hadsereg felette áll e szerencsétlen ügy diskussziójának, becsülete nem követeli meg, hogy egy ártatlant az Ördögsgizeteng fogva tartsanak. (Bravó kiáltások a közönség soraiban.) Nem kívánom, hogy önök kimondják Dreyfus ártatlanságát, de erős meggyőződésem az és élénken érzem, hogy a kötelesség és felelősségem parancsolja azt mondanom, hogy *rendeltessék el az 1894. évi per revíziója és Dreyfust állítsák új haditörvényszék elé, mely a tényállás teljes ismeretével ítéljen. (Félénk tetszésnyilvánítások a terem hátulsó padjain.)*

Legjobb tudomásom szerint és rendíthetetlen meggyőződésem alapján indítványom ezt.

Érzem felelősségem nagy súlyát. Lelkiismeretem sugallatát követtem. Nincs több mondani valóm.

Az előadó beszédének ez a befejező passzusa, amelyet *Ballot-Beaupré* emelt hangon mondott el, meggyőző hatással volt a hallgatóságra. A közönség szinte áhitattal figyelte s a végén a semmitosszék termében szokatlanul hangos brávósággal tüntetett *Ballot-Beaupré* mellett.

(Manau főügyész is revíziót kér.)

Most *Mazeau* első elnök így szól: — A főügyész urat illeti a szó.

Manau főügyész mindenben csatlakozott az előadó indítványához és eleve is kijelentette, hogy ő is az ülést megsemmisítésért fogja kérni, de nemcsak az előadó által felhozott körülmények alapján, hanem főképpen *Henry* hamisításaira helyezi a fősúlyt, mert a hamisító *Henry* a haditörvényszék előtt a *legulsóbban terhelt tanu volt Dreyfus bűnössége mellett. Egyébként a revízió elrendelését eléggé megokolja az az újabb ténykörülmeny, hogy a bordereau keletkezésének időpontját Dreyfus vádlói egyszer előbbre teszik, másszor hátrább tolják, a szerint, ahogy nekik kedvezőbb. A bordereau augusztusban íródott és nem áprilisban, mint a Dreyfus elleni vádirat mondotta. Ez új tény, mert a hamis dátum megtevésztette a bírakat. Az ügyész ezután kimutatja, hogy a bordereau Esterházy írta, mert az 1894. évi szakértők véleménye megdőlt, pedig az alapot szolgáltatathatt az 1897. évi bírák tévedésére, akik éppen úgy tévedtek, mint az 1894. évi bírák. Csak úgy hemzsegnék a revízió elrendelése mellett a döntő ténykörülmenyek, csak választania kell a törvényszéknek, hogy melyekre akarja ütélet alapítani.*

A főügyész boldognak érzi magát, hogy ez az alaváló rágalmozás és iszonyú jogi tévedés még jóvá tehető. Emlékeztet *Zurlinden* tábornok szavaira. A tábornok azt mondotta, hogy a hadsereg nem ellenzi a revíziót.

(A tárgyalás elhalasztása.)

Itt a főügyész félbeszakította beszédét, mert már késő este lett. *Mazeau* elnök a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

HIREK.

Budapest, május 30.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Isabella* főhercegnő és leánya, *Mária Krisztina* főhercegnő, Bécsből visszautaztak Pozsonyba.

— Ferenc Ferdinánd eljegyzése. (?) *Ferenc Ferdinánd* trónörökös Münchenbe utazik a bajor udvar látogatására. Az udvarhoz közelálló körök azt rebesztik, hogy a főherceg el fogja jegyezni *Luitpold* régensherceg unokáját, *Matild* hercegnőt.

Berlínből táviratozzák, hogy ma este 6 óraker a császári-pár a palota fehér termében diszebédet adott, amelyen *Ferenc Ferdinánd* főherceg, *Albrecht* württembergi herceg és több fejedelmi személyiség, továbbá *Szögyény-Marich* osztrák-magyar nagykövet, dr. *Kopp* bibornok hercegének és a tegnapi odaérkezett osztrák-magyar tiszték vettek részt. *Vilmos* császár, a *Ferenc* császár nevét viselő gárdagránátos ezredes egyenruhájában, *Albrecht* württembergi herceg nejt vezetve asztalhoz, *Ferenc Ferdinánd* főherceg szintén a *Ferenc* császár nevét viselő gárdagránátos ezred egyenruhájában a császárnének nyújtotta karját. A császárné mellett jobbról a császár, balról a főherceg áll.

Az ebéd alatt a császár felköszöntőt mondott, kijelentve, hogy örömmel töltötte el őt, midőn ő császári és királyi fenségét a *Ferenc* császár gárdagránátos ezrednek, annak az ezrednek az élén látta, mely büszkén viseli mélyen tisztelt császári urának nevét és mely tulajdonosa kegyelmének és gondoskodásának oly sok jelét tapasztalta. A mai napon új bizonyítékát látja a hű, régi fegyverbarátságának, mely a két hadsereget egybefűzi és ő császári és királyi fenségének élteését és üdvözletét egybeköti *Ferenc József* császár ő felsége és az egész császári ház élteésével. Ő felsége *Ferenc József* császár (?) hurrá! hurrá! hurrá! A zenekar a *Gottterhaltet* játszotta.

Ezután felállott *Ferenc Ferdinánd* főherceg és azt válaszolta, hogy uralkodója nevében és a maga részéről is köszönetet mond a császár kegyes szavaiért és a kegyteljes fogadásért, melyben részesült. Különös örömmel töltötte el, hogy alkalma volt végig nézni a gárda gyönyörű díszgyakorlatát és nagy büszkeséget és örömet érez a fölött, hogy most már ő is elhaz az ezredhez tartozik. Poharát a császár és a császárné egészségére üríti. *Vilmos* császár ő felsége és *Augusta* *Viktóra* császárné ő felsége éljen!

A zenekar a *Heil dir im Siegeskranz*ot játszotta. Ebéd után a császári pár fejedelmi vendégeivel az operába ment.

— *Balassa Bálint* hamvai Budapesten. A Nemzeti Szövetség társadalmi osztálya mozgalmat indított az iránt, hogy *Balassa Bálint*nak, a XVI. század nagy magyar költőjének hamvait Budapestre hozzák s itt temessék el. A költő hamvait ugyanis most a kibéi templomba akarják áthelyezni. A Nemzeti Szövetség most a közoktatási miniszter közbenjárását kéri ki arra nézve, hogy a nyugalomban ugys megbolygatt hantokat Budapestre hozzák.

— *Bizalom a főispánnak*. Nógrád vármegye mai rendes közgyűlése — mint *Balassa-Gyarmatról* táviratozzák, — igen zajos volt. A vármegye egyesületi elnöke támadást intézett *Török Zoltán* főispán ellen, a szavazásnál azonban kisebbségben maradt, mivel 31 ellenléki szavazat ellenében a főispán mellett 150 szavazatot adtak be.

— *A kápolnai csata évfordulója*. A kápolnai csatának ma ünnepelték meg a felszázados évfordulóját. Az impozáns ünnepet az egri kaszinó rendezte fényes sikerrel. Nagy közönség sereglett össze és sok vendég érkezett a fővárosból is, akiket a kápolnai állomány szavazati bizottság fogadott. *Fopácsy*, az egri kaszinó alelnöke üdvözölte a vendégeket, akiknek nevében *Kossuth* *Ferenc* választott. Nagy éljenzéssel fogadták *Kossuth* beszédét s ezután a menet lassan megindult a templom felé, ahol a gyászistentiszteletet tartották az elesettekért. Százötven kocsival nyílt meg a menet s a templom szűfalujsg megelt a fényes közönséggel. A gyászmise alatt mozsárlövéseket tettek. Mize után a közönség kivonult a csatatérre. Itt az egri dalkör a *Himnusz*et énekelte el, majd *Hortváth* *József*, a hevesmegyei honvédegylet elnöke beszélt. Utána *Kossuth* *Ferenc* intézett beszédet a közönséghez. Beszédét így fejezte be:

Hibás vézerlet, szétszórt felállítás, idő előtti ütközés, egységbiány a vézerletben s a fővezérek távolléte a harcmezőről az ütközet első felében, amidőn *Dembinszki* és *Görgei*, a helyett, hogy az ellenséggel szemben álló hadsereg soraiban lettek volna, az egri kanonokknál időgáltak, (mint ezt ők emlékirataikban maguk bevalijsk) mind ez letépte a magyar vitézség homlokaról a győzelmű babért; de a történelem az igazságot meghozta s az a hang, amely minden magyar keblében a lelkiismerethez szól, azt kiáltja a halottaknak, kik itt elsözve nyugosznak: *dicsőség, dicsőség a névtelen hősöknek!*

A *Kossuth* beszédére felhangzó éljenzés után következett a *Talpra magyar!* elszavalása, az Egri Dalkör éneke, a *Kopácsy* *Dcsó* verse, és a *Marseillaise*, amelyet az Egri Dalkör énekel el. Az ünnepi beszédet *Csillag* *Mór* mondta. A beszéd gyújtó hatású volt. Nagy lelkesedéssel fogadta a közönség. Utána *Ábrámy* *Emil* szavalt a *Kápolnai csataterén* című remek

versét, a melyet a *Budapesti Napló* ma közölt. *Óriási* hatása volt ennek a magas szárnyalású költeménynek. *Viharos*, *dörgő* tetszés kísérte minden strófáját s végül a lelkesedés zaja csak alig tudott lecsillapulni. Végül a *Szózat* elszavalása következett. Ezután elhelyezték a koszorukat, számszerint huszonhatot, amelyeket *Hevesmegye* tisztikara, *Eger város*, az ottani intézetek és számos közszeg küldött, így *Ke-recsend*, *Heves*, *Abony*, stb. *Kossuthon* kívül a függetlenségi párt részéről az ünnepen *Szederkényi* *Nándor* és *Kubik* *Béla* vettek részt.

— *A monacoi fejedelem és az északi sark*. *Monaco* fejedelmének nem elég az ő országa. A déli növényzet közül a komor jégvilágba vágyakozik. Expedíciót rendez az északi sarkra. Persze, telik az ilyen uri mulatságra *Monte-Carlo* áldozatainak a pénzéből. Föl kell tennünk *Monaco* előrelátó és bölcs uralkodójáról, hogy nem megy pusztá kedvteléből a fókák közé. Bizonyára ott is be akarja rendezni a rulettbankot. Már bizony ilyen az ő gyarmatpolitikája . . .

— *Horánszky nevenapja*. *Horánszky* *Nándor* mai nevenapja alkalmából az elnökölet alatt álló józsefvárosi polgári kör impozáns küldöttsége kereste föl az ünnepi szónoklatot a kör egyik alelnöke, *Glattfelder* *Jakab* kocsigyáros mondotta, ki egyszerű, keresetlen szavakkal biztosította *Horánszkyt* a polgárság őszinte tiszteletéről, szeretetéről és ragaszkodásáról. Az ünnepelt látható megilletődéssel fogadta polgártársainak minden kinálkozó alkalommal kifejezett meleg vonalmát s biztosította a megjelenteket, hogy a polgárság összetartása és ragaszkodása az a forrás, amelyből politikai küzdelmeikben az államférfiak erőt és buzditást merítenek. A tisztelgetés után fesztelen társalgás közben *Horánszky* a politikai helyzetet igen komolyan jelezte, de hozzáette, hogy igazságság ügyünk tudatában a válságnak kedvező megoldását remélhetjük.

— *Szatiszfakció*. Münchenben még mindig a szerencsétlen véget ért *II. Lajos* az a nemzeti hős. Arról veselnék, énekelnek citera és nagyon rozoga zongorák mellett a kocsmákban s olyan hosszú verszeteket, amiknek soha sincsen végük. Ha este elkezd a dalénekes, reggel még csak a közepe táján tart az epikus rigmusnak. Ők persze nem unják . . . végtelenül ragaszkodnak a népszerű király emlékéhez, tagadják, hogy örült volt, áldozatképpen ünneplik s mint minden alkalommal, hogy ha róla van szó, akkor is a porosz szídják. Aki mindennek az oka . . . S ha módjuk esik benne, be is bizonyítják, hogy mennyire gyűlölik az északnemet. Így esett ez a napokban a müncheni Hofbräuhausban. Egy bajor szöröz polgár megvásárolta a bálványt. *II. Lajos*nak gipszszobrocskáját s maga mellé tette az asztalra, hogy majd haza viszi. (Csoda, hogy még hiányzott a házból.) S míg tovább iszogott, egyszerre meglökte a könyökével a szobrot. A törékeny holmi darabokra hullott a földön. Míg összeszedgette a romokat, cifra káromkodott. Aztán lecsendesedett, nem emlegette többet a kárát, hanem nyugodtan diskurált a szomszédaival. Annál inkább elbámultak mind, amikor egy rendőr jelent meg a helyiségben s a káros atyáft be akarta kísérni — kirelysértésért. Fölvilágosították azonban, hogy nem esett itt semmi hiba s azzal a rend őre távozott. Előbb azonban megtudták tőle, hogy egy porosz diák tette figyelmessé az esetre. Most már csak azt várták, hogy a rendőr elhordja magát s — aztán alaposan megpöfozták a denuncians diákot. — S ezzel az ügy a lovagiaság szabályai szerint elintéztett.

— *A debreceni kollégium kirándulása*. A sárospataki református főiskola vendégei, a debreceni kollégium hittan- és joghallgatói *Kiss Áron* református püspök vezetése alatt negyven kocsin *Satoralja-Ujhelyre* érkeztek. A város határán a küldöttség élén *Székely Elek* polgármester fogadta a vendégeket, akik erre a fellobogóztott városra végig *Szépalomra* rándultak *Kazinczy Ferenc* mauzoleumához, innen pedig *Borsiba*, *II. Rákóczy Ferenc* szülőházához. Mindkét helyen lelkes beszédekert tartottak. *Satoralja-Ujhely* város fényos bankettet rendezett az agg főpap és az ifjuság tiszteletére. Az első felköszöntőt *Molnár István* főispán mondta. A kirándulók a bankett után visszatértek *Sárospatakra*.

— *Urnapja*. A budavári Mátyás-templomban Urnapján, csütörtökön reggel 7 óraker kezdődik az ünnepi istentisztelet, a melyen *Vaszary* *Károly* biboros hercegprimás pontifikál fényes segédlettel. Az istentiszteleten részt vesznek a kormány tagjai, az állami és városi hivatalok fejei, továbbá a tábornoki kar tagjai. A nagymise alatt a kóruson előadásra kerülnek: *Beliczay* *Gyula* F-dur miséje, *Bogisich* *Laua* *Stonja* és egy régi magyar templomi ének, továbbá *Váray* *Ferenc* *Pause* *linguáj-a*. A körmenet után *Vavrinec* *Mór* *Tantum ergo*-ja és *Te Deum*-a. A magánrészeket *Farkas* *Edith*, *Ertl* *Anna*, *Juhász* *Ferenc* és *Kréty* *Károly* éneklék. Az orgonát *Hoppe* *Rezó* tanár játszsa. A hercegprimás Urnapján budavári palotájában diszebédet ad. Másnap a primás *Balaton-Füredre* utazik és ott tölti az egész nyarat.

— **A száműzött visszatér.** Zola Emil két hét múlva visszatér Párisba. Ebbeli szándékát barátainak már tudtára is adta, s megkérte őket, hogy tiszteletére semmiféle ünnepséget vagy tüneményt ne rendezzenek. Amint megérkezett, első dolga az lesz, hogy az *Aurore*-ba megírja a híres *Jaccuse*-nek megfelelő cikket. — Ez az egész. Egy szépen, kerekén, férfiasan kigondolt és végrehajtott föllépés. Egy cikk, amely egynehány hónapos, ismeretlen újságban jelent meg, és lázba hozta az egész művelt világot. Aztán jött a pör, s aztán eltűnt Zola. Ismeretlen magányában várt és irt egy közömbös novellát és egy nagy regényt. Várt nagyon sógár; nem nyilakozott, hiába hívtakoztak rá, nem adott magáról életjelt, nem szerepelt. Most visszatér. Ohó, neki van még egy szava. Amit akart, azt elérte, s mintha látnók már előre azt a cikket, amit írni fog. Ez lesz minden szurnalistikai sikereknél nagyobbja, ez lesz a toll hatalmának apoteozisa. És aki egy szál tollal nekiment a hazájának, a közvéleménynek, az egész világ gyűlölködőinek, s végül a maga népszerűségének, egzisztenciájának és életének, az most leül az íróasztala mellé s meg fogja írni, hogy lám, neki volt igaz. Várjuk az a cikket, és legyen szabad azt hinni, hogy ezen a világon nagyon sokan várjuk.

— **Véres kardpárbaj.** Nagyváradon ma Bernolák honvédőhadnagy és Braun Henrik pénzügyi tisztviselő közt kardpárbaj volt, amely mind a két fél súlyos megsebesülésével végződött. A párbaj a huszárkaszármányban folyt le bandázs nélkül. Az ellenfelek kétszer is összeesaptak; az első összeesapásnál Braun fején megsebesült, s mintán bevarrták sebéit, újra összemérté kardját ellenfelével. Ekkor Bernolák a karján kisebb vágást kapott, míg Braun a jobb vállán súlyosan megsebesült: ellenfele kardja jobb keze titóerét elvágta és Braun eszméletlenül összerogyott. Életveszélyes állapotban vitték lakására.

— **A Déroulède pör.** Többen sírnak. Ma folytatták Déroulède porének tárgyalását Párisban. *Copée*, a klerikális banda trubadurja, mint erkölcsi tanu szerepelt, s Déroulédet dicsekedéssel halmozta el. *Lasies* képviselő sajnálatának adott kifejezést, hogy nem ilhét a vádlottak padján. *Hervé, Launes* és *Monnard* tábornokok diszhimnuszokat zengtek az operett-forradalmárról. Végül mellette vallott még *Queenay de Beaurepaire*, a rágalmazó és hamisító volt államügyész is. Amikor az egyik tábornok Déroulède érdemeiről beszélt, mint a tívrat mondja: a hallgatóság közül többen sírtak. Annak a szegény Déroulédének még éppen az kellett, hogy egy higvelejű, egy hamisító és három francia tábornok valljon mellette!

Ez igazán siralmas is.

— **Castelar Emil temetése.** Madridból táviratozzák, hogy Castelar Emil ma temették el. A temetésen óriás néptömeg gyűlt egybe. Mikor a gyászmenet a Prada folyón átkelt, a nép a jezsuiták ellen tüntetett. A pénzügyminiszterium előtt azt kiáltotta valaki, hogy:

— *Éljen a köztársaság!*

A tüntető tömeg a halottasmenet után be akart törni a temetőbe, de a csendőrség útját állotta. A dolog verekedésre került s végre a csendőrség mégis kiszorította a tüntetőket. Mikor a menet kivonult a temetőből, nem volt semmiféle tüntetés.

— **Népitület.** Grácban meghalt egy kocsmáros. Az Isten tudja, hogy mi volt a halála oka, de a városban az a hír terjedt el, hogy az vitte a sirba, hogy hűtlen lett hozzá a felesége. S a nép bosszút lihegve ment el a temetésre igazságot szolgáltatni a halottnak. Még el se volt földelve a halott, nekimentek az özvegynek, letépték a fátyaltól, leköpdöskét s egy-egy súlyos ütést érte. A nyitott sírtól futva menekült kifelé, a tömeg pedig utána. A temető kapujában egy asszony utólért s letépte a fejről a fátyolt és a kalapot. Hátul meg ordítva üldözte az egész gyászos gyülekezet, mire az asszony eszméletlenül rogyott össze. Éppen elég korán ért oda a rendőrség, hogy fölszedje a követelést és oltalmába vegye. Kocsin szállították a lakására, amelynek falairól a temetéses emberek még le se szedték a fekete posztót. Most aztán akár le se vegyék, mert az asszony a temetés után pár órára meghalt. Megölte az izgalom. Halálba kergette a nép.

— **Rablógyilkos tisztihelyettes.** Megirtuk annak idején azt a rablógyilkosságot, amelyet a múlt hónapban Békés-Csaba határában követtek el. A tettest azóta elfogták Lakatos békés-csabai tisztihelyettes személyében. A mélyen sülyedt ember beismerte, hogy *Pikó* nyomdatulajdonos ő ille meg s ő rabolta ki. Lakatos, akit tüstént lefokoztak, a debreceni brigád-fogházba szállították s itt folytatják ellene a vizsgálatot. Tegnapelőtt délelben Lakatos meglátta Békés-Csabára kísérték, mert úgy volt a helyszínén, az ő jelenlétében újabb vizsgálatot kell eszközölni. A haditörvényszék Debrecenben fog itélkezni fölötte.

— **Perczel Mór emlékiratai.** A múlt hét nagy halottja Perczel Mór honvédtábornok öt évvel ezelőtt átadta *Várkonyi* Dezsőnek, a *Veszprémi Ellenőr* szerkesztőjének *Emlékiratai* kéziratának egy részét azzal a megbízással, hogy totszése szerint rendezze sajtó alá. Az említett lap most megkezdte a nagyérdéki irodalmi hagyatéki közlését. A magányba vonult vitéz tábornok jogos büszkeséggel mutat rá Emlékirataiban a függetlenségi harcban kivított báberaira, de a keserűség fájdó érzése is szől sorából, amidőn ifjú szenvedéllyel szembeszáll azokkal, akik hadvezéri érdemeit szerinte kisebbíteni akarták. Emlékiratai egy helyen ilyen keserű szavakra fakad az öreg tábornok:

„Égy nemzetnek, egy bünsös és háládatlan országának vagyok betege, koldusa, mátyrja. — melynek napjai meg vannak számítva, mely eszeveszetten rohan és ellenállhatatlan sodortatik adaz végzete által egy örökös, mert független enyészett fenekellen örvénybe. — A mint mértek nekem minap az 1848—49. korában és utóbb ismét 1867—1868. és 1889—1890. között a magyarok: egy mért nékiek és egy fog mérni nagy hamar ismét a vas logikának, az örök igazságnak Istene.”

Keserű, sok helyütt epés szavakban fakad ki a bonyhádi remete *Görgey*, *Klapka*, *Pulszky*, *Kossuth* és mások ellen, akik „sok gonosz méltatlanságot, valóságos káromlást” követtek ellene, akik letagadták érdemeit s első hadjáratainak tényeit és vagy maguk bitorolják, vagy másokra irták át. Állításainak igazolására adatokkal, hivatalos rendeletekkel bizonyítja a maga igazát. Bizonyos, ugymond, mint az isteni igazság, hogy ő

először: teljes sikerrel és dicsőséggel oldotta meg az országgyűlés által 1848. szeptember 15-én reá ruházott feladatot és hadműveletet, *másodszor*: mikor mindenki lehetetlennek tartotta a hon fegyveres megmentését, amikor Kossuth hirtelen Szegedre utazott, *Baththy* és *Bécs* ment, *Zsivós*, *Trefort* Svájcba iramodtak, *Széchenyi* egy bécsi tóbolydában keresett menekedék s maga *Wesselényi* is feledve ügyünket, *Bécs*be menekült, *ő* kivítva *Miklós* és *Sándor* testvéreivel s a tolnamegyei zászlóaljjal a pákozdi csata megnyerését.

Harmadszor: a pákozdi csata körül szerzett érdemei folytán a mártóvására hadi tanács megbizta a *Roth* altábornagy által vezérelt osztrák hadsereg elleni hadműveletek vezetésével, 1848. október 3-ikán át is vette a csapatok fővezérletét, tehát e hadjárat minden eredményének hadvezéri érdemének orozálánrése őt illati.

Negyedszer: a pákozdi csatának és a *Roth* elleni hadjáratnak a letényei és friaduai győzelem osak diadallal teljes folytatása volt és ezek együttréve kitöltik a magyar honvédelmi háború első hadjáratát, aminek megmenté a nemzetet a halálos elbukástól és alapját teté meg „mindazon későbbi vívmányoknak és sikereknek, amelyek ezt az 1848—1849-iki világhíri honvédelmi harcunkat örök dicsőségre érdemesítették.”

Végre *ötödször* — s itt őz szent fölüljük az elhunyt tábornok igazolását — az is bizonyos és eltagadhatatlan, hogy én az *első honvéd hadvezér* voltam. Vagyis az voltam, aminek nemcsak *Bem* két nyilvános iratában, de maga *Kossuth* is két levélben elnevezte s amit minden becsületes, hű hazafi 1848—49-ben megvallott.

Továbbá, hogy az első igazi, „de nomine et ordine” magyar, magyarul vezényelt hadsereg az én első hadseregem volt. És e tekintetben senki — sem *Damjanich* vagy *Vetter*, akik még ez időben alárendelt állást foglaltak el, sem *Bem*, aki csak sokkal később érkezett az országba, de legkevésbé *Görgey* állitathatik egy sorba velem. Mert hát ez az utóbbi — még ha nem is reflektálnék ellenében elkövetett gaz áskálódásaira és a saját emlékirataiban vezetésben megörökített vallomásra — elvégre is csak egyike volt akkor a hadtestemet képező csapatok vezetőinek s csak alvezérként szerepelt *Osza* körül, s mindent, amit őt végrehajtott *csakis világos rendelet*em folytán vitt véghez.

Elismerte ezt, mondja Perczel, ugy a fővezér *Móga* tábornok, mint az országgyűlés, amely *Roth* hadtestének legyőzítése után köszönetet szavazott neki és a honvédelmi bizottmány, amely a letényei csata után tabornoknak nevezte ki.

— **Késztrátozvezer forint — kórászra.** *Sátor-alja-Ujhelyről* táviratozza tudósítónk, hogy *Zemplén-megyének* mai, *Molnár* István főispán elnökölte alatt tartott közgyűlése — Felső-Magyarország nagy szükségletét pólióni óhajtván — 120 elmebeteg és 80 beteg befogadására szánt közkórház építésére *hatszázötvenezer forintot* szavazott meg. A közgyűlés határozata az egész vármegyében nagy lelkesedést kellett.

— **A Duna áradata.** A napokig tartó eszések miatt a Duna nálunk folytonosan árad s valószínűleg hónap érni el legmagasabb állását. A felső vidékeken a Duna már mindenütt meghaladta a kulmináció pontját, míg lefelé csak most kezd áradni. A Duna *Passaund* 36 cm.-t, *Lincol* 33 cm.-t, *Stein* 23 cm.-t, *Elsén* 32 cm.-t, *Poszonyán* 32 cm.-t apadt, *komáromnál* most érte el a tetőpontját és ma már 10 cm.-t apadt. Innen kezdve azonban még árad, így *Budapestnél* 18 cm.-t, *Paksnál* 28 cm.-t, *Bajánán* 22 cm.-t, *Gombosnál* 8 cm.-t áradt. *Ujvidéktől* kezdve a Duna csak egy-két cm.-uyit áradt, mert a nagy víz tömeg meg nem érkezett le. A vizálás *Gombosnál* a legmagasabb: 560 cm.

— **Kétféle németek.** Tegnap két hírt nyomattunk le a lapunkba, mindkettőt német ítélet volt rólunk magyarokról. Az egyik német fórum azt mondta, hogy a magyar vendégszeretet nagy-szerű és leirhatatlan és hogy nagy kár volna, ha a magyar törzset baj érné. A másik német vélemény arról elmélkedik, hogy bizony nem jó Magyarországba menni, mert ott esetleg udvariatlanul bánnak a német jövevénynyel. Az első kritikát a német *császári pár* mondta, a másodikat egy utazási jegyiroda közlönye, a *Stangens Verkehrszeitung*. A véletlen egyazon napon helyezte egymás mellé a kétféle kritikát. Belőlük pedig a tanulság az, hogy kétféle németek vagynak a földön: műveltek és műveletlenek. Mi tudni fogjuk, hogy kinek legyünk barátai s mellékesen tudni fogjuk azt is, hogy mi módon támogassuk pénzzel az olyan német vállalkozást, amely ilyen igazságokkal retenti el az idegeneket Budapest látogatásától. A német császári párnak hódolatjeljesen megköszönjük felülünk táplált nézetét, *Stangen* urnak világüzelét pedig, amely megcáfolja a császári kritikáját, utilapuvál a talpa alatt átadjuk a vilálgforgalomnak.

— **Halálozás.** *Cerri* Cajetan, az olasz származású osztrák költő a napokban *Karlbadban* meghalt 78 éves korában. *Bagnoloban*, *Brescia* mellett született, nevelkedett és csak 14 éves korában kezdte tanulni a német nyelvet. 1855-ben jelent meg *Izso szerelem*, nemsokára *Lelki világom* című kötet. Költeményeit finom lélek, nemes érzés, a forma tisztasága és szépsége jellemzi. *Laube* ösztönzésére írta *Levelek a bécsi Burgszínházról* című cikkesorozatát és lefordította *olaszra Mosenthal Deborádját*. Cajetan Cerri 1889-ig a külügyminiszterium irodalmi osztályában volt miniszteri titkár, azóta nyugalmába vonult.

Wurzbürgben tegnap éjjel meghalt egy magyar származású színész: *Róbert Imre*. Az elhunyt színész ötvenkét éves volt. *Budapestben* született 1847-ben és eredetileg *Magyar* volt a neve. *Jogásznak* készült, de csakhamar színész lett belőle és 1865-ben lépett először színpadra, 1866-ban a stuttgarti udvari színházhoz szerződtek, két év múlva *Berlinbe* ment, ahonnan 1872-ben *Laube* meghívására a bécsi városi színházhoz ment és 1878-ban a bécsi *Burgszínház* állandó tagja lett. Különösen külseje és szép hangja vonzotta a közönséget, mely szívesen nézte meg *Hamlet*, *Romeo*, *Marius Antonius*, *Egmont*, *Orestes*, *Ojtipos király* stb. szerepeiben. Az idegenbe szakadt magyar embert rákbetegség vitte a sirba.

Rosenzweig Vilmos, az ismert budapesti zenész, a *Tél és tavasz* című operett szerzője, akinek különösen könnyebbé fajtájú zeneszereményei nagy népszerűségre tettek szert, ma meghalt. Az elhunyt karmester hagyatékában teljes operettet találtak, amely *Asszony-egymint* címen a Magyar Színházban fog színre kerülni. *Rosenzweig* temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a *Podmaniczky-utca* 11. sz. a. lévő gyászházban.

Zachár Gyula itélőtáblai bírót a főváros jogszivilágának nagy részvéte mellett kísérték ma délután örök nyugalomra az Aranykakas-utca 7-ik szám alatt lévő gyászházban. A temetésen megjelentek *Sárkány József* táblai alelnök, *Décsey* Zsigmond tanácselnök, dr. *Istvánffy Lajos*, a tábla titkára, továbbá *Desseffy* Marcel, *Burg* Lajos, *Zubovitch* Román, *Horváth* Béla, *Makay* Dezső, *Bakos* János, *Halmagyri* Sándor, *Kossutányi* Géza, *Balonyi* Imre táblabírák, *Majovszky* Vilmos, a pestvidéki törvényszék nyug. elnöke, *Hieronymi* Béla kuriai bír., számos tanácsjegyző és több törvényszéki bír. A beszentelést *Scholtz* Gusztáv lelkész végezte az evangélikus hitvallás szertartása szerint s szép beszéddel bucsuztatta el a halottat. Az elhunytat a budai temetőben hantolták el.

Leopold Samu a szerb-ágotthi uradalom bérőlje e hó 30-án 28 éves korában *Budapestben* meghalt. Temetése 31-én délután 3 órakor lesz az izraelita temető halottas házában.

— **Vitriol a rendőrkaszármányban.** A *Mocsonyi-utcai* rendőrkaszármányában nagy volt ma délután a zűrvár, szerelmi dráma játszódott ott le; egy közrendőrt öntött le vitriollal a kedvese, mert elhagyta hűtlenül. *Kovács* Zsuzsánna 24 éves cselédleány volt a vitriolos merénylő; a kedvese meg, akit csuffá tett, *Mocsoki* János közrendő. A szerencsétlen rendőrnek az egész arcát összegegte a maró folyadék, ugy hogy súlyos sérüléseket szenvedett s most a rendőrkaszármányban lévő kórházban ápolják.

— **Fele gyerek — fele fizetés.** Két falunak, *Osztrónak* és *Kis-Csánynak* a gyerekeit ez ideig egy tanító tanította. Együtt vagy százhusz gyereket, ami sok kissé egy magyarnak. Mindazonáltal tanította s kapott ezért hétszáz forintot. Most az egyik község, *Kis-Csány* állami iskolát kapott. Rendes iskolát, tanítóval, tehát elcsapta magától a régi tanítót. Ilyenformán akar cselekedni a derék *Osztro* is. Ugy okoskodik tudnillik a jeles falu, hogy ha a tanító most már csak hatvan gyereket tanít, hát nem is dukál neki hétszáz forint fizetés, csak háromszázötven. A tanító persze kézzel-lábbal kapálókzik ez ellen az utólagos alku ellen. S tekintettel arra, hogy ő hatvan gyerek mellett is éppen annyit kell egyéki, hogy jó lakjon, mintha százhusz koponyába töltögetné a tudományt, van is neki egy kis igaz...

— **A szimulánsok.** A kórházba reggel beállít a beteg s azt mondja, hogy fáj a melle vagy nem tud járni, vagy úgy bizserog a karja, mintha hangyák mászkálnának benne, szóval valami olyas baja van, aminek az igazságáról nem lehet meggyőződni egy rápillantással. Idő pedig nem igen van több a fölvetésre, mert több megbe gyúl a doktor urak szobája előtt a sok beteg s ha nagyon körülményesen vizsgálják meg azt, akinek a betegségére nem egészen bizonyos, kirekedne a kórházból egész esomé olyan, aki alig áll a lábán, olyan nagyon beteg. Ilyenformán a világ össze kórházaiba betelepedik egy esomé olyan beteg, aki valaképpen nem odavál, mert csak éhes, vagy lusta. Azonban inkább éhes és nem munkakerülő, hanem munkanéélküli szegény ember, aki a kórház vendégszeretetére appellál, mert fura fölvetés az, hogy az egészséges embernek valami szörnyen kellemes dolog betegesek között kórházban ülni. Mindazonáltal hát megesis biz az mindenféle, hogy az egészséges gyomor, amikor már mindenünnen kikopott s teljességgel nem tud másként megtelni — a beteges kosztjára szánja magát. Humcut, aki irigyl. S mégis egy nagytekitetűti fordul, amely a szimulánsoknak rontott kemény rendelettel. A belügyminisztérium azt mondja egy írásban a törvényhatóságoknak, hogy ne nézzék az országos betegápolási alapot a Csáky szalmájának, hanem még nagyobb energiával vizsgáljanak arra, hogy szimulánsok ne kerüljenek a kórházakba, mint eddig. Idáig persze rendben van a dolog, mert a kórház csakugyan nem arra való, hogy egészséges embereket lásson el, de az nincs rendben, ami aztán következik. A szimulánsokról jegyzéket kell vezetni, azt a törvényhatóságoknak megküldeni, szóval annak nem igen akad több helye kórházban, a kinek a neve benne találtatik a fekete könyvben. És ismétlődik belügyminiszteri rendeletre annak az ostoba juhászgyerekeknek a története, aki minden ok nélkül farkast kiabált s becsapta ezzel a falut s aztán a mikor igazán megrohanták a farkasok, senki se ment segítségére. A szimuláns aztán, ha csakugyan beteg, meghalhat az árok partján. Ez bizony egy eséppel sem humánus rendelet, annyira nem, hogy mi másként képzeltek el a végét. Olyanformán tudniük, hogy a kit odáig vitt a nyomorúsága, hogy bemegy a karbolos szobákba beteg kosztra, azt ki kell tenni a kórházból, mert nem odavál — s át kell helyezni a hajléktalanok menedékházába vagy valami dolgházba, ahol munkához és kenyérhez jut. Ha akar dolgozni, megkiszáni a kenyeret, ha csavargó, megszökik s feléje se megy többé a kórháznak, amely ilyen drasztikus gyógyítási módot, munkát talált ki ellene. Statáriummal nem lehet nyomorúságot gyógyítani — s egy darab kenyérhez édes mindnyájunknak jussunk van — akár a kórházban is, ha másutt nem akad horogra az a bizonyos darab kenyér. Ilyenformán kell gondolkodni azoknak, akik ilyen nagyon fontos szociális dolgokban akarnak igazságot tenni.

— **Betört ajtó megöött.** A legpikánsabb angol bohózat sem olyan shocking talán, mint az a londoni igaz történet, amely miatt sokat szégyenkeznek előkelő körökben. A hősnő lady Rose Leigh, Abergavenny mári leánya, akit már el is választott a törvényszék a férjétől, John Blundell Leightól, amiért megfeledezett magáról Cottenhammel. Ez a megsemmisített házasság állítólag boldog volt, amíg gróf Cottenham nem telepedett le Leigh birtokainak közelében, ahol kutyákat idomított. A fiatal pár barátságba keveredett a lorddal, s John Blundell Leigh csakhamar észrevette, hogy felesége nagyon szívesen marad egyedül a gróffal, ő irányában pedig jelentékenyen megváltozott. Végre 1898-ban Leigh ur nemtelenség minősített, de hasznos eljárásra határozta el magát: detektívekkel megfigyeltette feleségét és a lordot. És ez ügyes fickók egy napon értesítették, hogy neje február 9-ikére második-káig a Leicester Squareen lévő Monte Carlo hotelben volt szálláson a lorddal. Mint „Leonard és neje” időztek a fogadóban, ahova Leighné február 9-ikére ismét bejelentette magát s hogy odaérkezett, nemsokára megjelent a gróf is. Február 10-én aztán ez történt: Egy detektív megjelent a fogadóban s a „Leonard házaspár” részéről elfoglaltnak jelzett két szoba közül az egyiknek az ajtaján kopogtatott. Nem kapott választ. Neki vetette vállát az ajtónak, az ajtó felpattant, de a szobában nem volt senki. Kopogtatott a második ajtón, akkor sem kapott választ. Felpattant az ajtó is s ott volt a gróf a szobában s a detektív egy-kétszó mélyre szóló reggeli maradványait is látta. Egy bezárt ajtóra is talált ebben a szobában a detektív s azt is feltörte. Rábukkant egy nő ruhával telt utuladára, amely lady Leigh-nek bizonyult. Mikor ezt a látat el akarta vinni, akkor vett még észre egy szekrényt, amelyben ugyancsak női ruhák lógtak. S e mögött a ruhák mögött húzódtott meg lady Leigh nem a nyilvánosságának szánt kosztjában. Ekkor a detektív udvariasan átadott a ladynek egy levelet, amelyben

a férje tudtára adja nevének, hogy nem fogadhatja vissza többé. Erről beszélnek sokat Londonban s ezek után történt meg hamarosan a Leigh-pár válópere.

— **Jubliáló főispán.** Molnár Viktor főispánt 10 éves szolgálati jubileuma alkalmából — mint *Temesváros* táviratozók — táviratilag üdvözlötték: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Féjerváry és Darányi* miniszterek, *Jakabffy és Gránzesstein* államtitkárok, báró *Waldstätten* katonai csapatfelügyelő, gróf *Győrky* Ábrahám és gróf *Karácsonyi* Jenő valóságos belső titkos tanácsosok, *Rónay és Fenyvessy* főispánok, *Meliano* metropolita, *Goldis, Zmejanovics és Radu* püspökök.

— **Ál-detektív.** Furfangos módon lopta meg a fővárosi házesterek egy részét egy ismeretlen fiatal ember, aki ellen sokan tettek panaszt a rendőrségnek. Rendesen a házesterekhez állított be a jó-madár, aki hol detektívnek, hol pedig árvászeki tisztviselőnek adta ki magát. Elmondta, hogy valami nagy dologban nyomoz s ezért szüksége van arra, hogy megtudja, vajjon ez, vagy az a lakó otthon van-e? A házesterek, akik talán még sohasem látott eleven detektívot, lélekszakadva rohant föl a harmadik, a negyedik emeletre, hogy a hatóság titkos közvégenek kívánságát teljesítse. Amikor aztán lejöött az emeletről, a detektív urnak rendszerint hült helyét találta, de vele együtt eltűnt egy pár értékes tárgy is a lakásból. Az utóbbi időben nagyon sok panasz érkezett az ismeretlen szélhámos ellen a rendőrséghez, amiért is nyomozni kezdtek az ál-detektívot. A rendőrség hosszas kutatás után ma letartóztatta a furlangos tolvajt *Krausz* Ferenc pápai születésű harminkét esztendősvot multu mászásroslégy személyében. Legutóbb a közbizághídon volt alkalmazva s most is a Sorokszári-uton, a vághóhid közelében levő lakásán fogták el. A főkapitányság főszoilija a károsultakat, jelentkezzenek a rendőrségen.

— **A tizenhármak.** Tizenhárom ausztráliai fiatal szamar arra határozta el magát, hogy közösen hal meg. Mindnyájan vagyonos és szörnyen szerelmes urak voltak ók. (Vagyonosak még ma is, de már nem szerelmesek.) Mielőtt azonban elkövetkezett volna a tömeges öngyilkosság, hetenkint kétszer összejövetelt tartottak egy a maguk izlése szerint berendezett klubhelyiségben s készültek a halálra. Nem igen volt biztató a készülődés. Nagy fekete posztóval bevont falu teremben ültek ók egy koporsó körül. A koporsó mellett tizenhárom gyertya pislogott, egyéb világítás aztán nem volt a szobában. És ittak, koponyákból jó borokat meg itt-ott pezsgőt is — s mindenik előadta, hogy miért akar meghalni. Persze csupa szerelem és mind reménytelen... Nehány szeánszon aztán annyira sikerült nekik preparálni magukat a halálra, hogy mire a döntő este elérkezett, amelyen valamennyien együttesen a másvilágra költöznek — egy se jelent meg a tizenhármak közül. Pedig a halál módját is elhatározták már. Gyilkos fekete pilulákat akartak bevenni... S most már semmi sinos a klubból, éppen csak a pilulák.

— **Sorsjegyzéledelgő.** Pár nap óta egy fiatal ember jár-kei a fővárosban és sokakkal elhíheti, hogy sorsjegyük nyert. Egyben azt is közli, hogy a sorsjegytulajdonosok nyereményeiket egyik vagy másik bankháznál félvehetik. A jó hír fejében azután kisebb-nagyobb összeg erejéig megszarolja a szerencsés nyerőt. A közönség jól teszi, ha az illetőt átadja a legközelebbi rendőrségnek.

— **Házasság.** Elek Zeiga, az Adria biztosító társaság magyar-óvári titkára eljegyezte Szegeden Földes Linuska kisasszonyt.

Ifj. *Weichinger* Károly Debrecenből eljegyezte *Sternáld* Lenke kisasszonyt *Sternáld* Rezső posta- és távirapendánszó leányát Budapestről.

— **A kerékpár áldozata.** *Pischinger* Nándor zeneakadémiai tanár, aki vasárnap delútan a főhi országúton kerékpárjáról lebukva életveszélyes belső sérüléseket szenvedett, még most is súlyos betegten fekszik a kórházban s állapota változatlanul agályos.

— **Öngyilkos orosz kém.** *Przemyslől* táviratozák, hogy ott egy embert az alatti a gyantu alatti, hogy orosz kém, elfogtak. Vállatúra vették, de mindent tagadott. A börtönben egy őrizetlen pillanatban öngyilkosságot követett el, ami valószínűvé teszi a gyantu alaposágát. Megmozdtása alkalmával kompromittáló iratokat találtak nála.

— **Nyári multságok.** A budai dalárda vasárnap, június 4-én *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester, elnök és *Bellorics* Imre karnagy vezetésével kirándulást rendez Visegrádra. — A budapesti kereskedő ifjak társulata június 10-én a Mátvás-földön nyári multságot rendez. Jegyek a társulat titkári hivatalában (IV. Magyar-utca 3.) a meghívó előmutatása mellett válthatók.

— **Rendőri hírek.** *Pongrácz* Julia eselédleány ma délelőt az Aikotmány-utca 26. sz. a. lévő lakásán reménytelen szerelem miatt rézgálic oladtott ivott. A mentőknek haldokolva vitték a Rókus kórházba. — *Stádl* Ede ismeretlen foglalkozású fiatal ember ma déiben az Újépület telkén, a vásársarokkal szemben szíven lötte magát s nemsokára meghalt. A halottasházba vitték.

— **A Konti könnyjei.** Egy fiatal magyar zeneszerző házasedott meg a minap. Nagy lakomát is csapott az esküvő után, amelyen száznál több újságíró, komponista, karmester és színész ült a dusan terített asztalokhoz. Ott volt többek közt *Lazarus* is, a zsidó templom ismert főkántora, akiről a zeneértők régen tudják, hogy hangszerenyveseknek sem volna éppen utolsó. S éppen azért a társaság, mikor a pezsgő már egy kicsit fölhevítette s a drága szivarok füstje is izgatni kezdte, megostromolta a széphangu főkántort, hogy énekeljen valami szép dalt. *Lazarus* nem is kérte magát sokáig, hanem fölemelkedett az asztaltól s csodaszép baritonjával belefogott egy Löwe-ballada előadásába. Nyakon tetszett, haragsott a terem a tapstól. Akkor megszerezte az első balladát egy másikkal, valami ónémet dallal s még jobban elragadta a közönséget is animált társaságot.

De nem ez az, ami a históriához tartozik. A história ott kezdődik igazán, mikor a társaság a második dallal se akarta beérni s addig tapsolt, addig dobogott, míg a főkántor megint csak engedett. Azt mondta, hogy egy románcot fog énekelni. S bele is fogott.

A szép baritonhang előadt a teremben. S egyszerre valahal az asztal végén Konti József megmarkolja a két szomszédja karját:

— Fiúk! Mi ez?

Az egyik szomszéd még maliciózus akart lenni.

— Talán éppen most akartad ellopni ezt a dalt s egy kicsit korán lepezott le *Lazarus*?

De a malicia elhalt az ajkán, mert Kontival valami nagyon különös dolog történt. Csak hallgatta a románcot s egész testében remegett. A két szoméból pedig kiesordult a könny s végigszántott a kipirult arcán. Aztán, mintha nem bírta tovább, leejtette fejét a mellére és sirt, sirt keservesen.

— Mi bajod, Pepi? — ugrott fel ijedten a szomszédja.

De Konti visszaszorította a helyére s csak intett, hogy ne zavarják egy piszzsal sem az éneklő főkántort. Nem is zavarták. Csak a románc végén tört ki tombolva a tetszés s akkor kigyult a Konti szeme. Felugrott, odament *Lazarushoz*.

— Főkántor ur, micsoda nóta ez, amit énekel?

Azt mondta *Lazarus*:

— Én bizony nem tudom egész biztosan. A bécsi főkántornál tanultam, annak megvolt a románc kótája is. Azt hiszem, valami szegény zsidógyerek írta, de nagyon régen. Ugy emlékszem, a nevét is emlegették. Valami *Kohn József*...

Konti kiengyesedett. Ragyogott az arca.

— No hát... Már ott hittem, hogy voloki ellapta tülem ezt is... Mert ez a *Kohn József* én vagyok... Ozo csak valtam. Mast már Kanti vagyok... S aztat is jó név...

— **Szemüveges oroszánok.** Rómából írják a következő kis esetet, amely arra oktat, hogy *Pernig*-ban jobb dolguk van az oroszánoknak, mint az embereknek. *Pisenti* egyetemi tanár „bátorkodott” két szembajos oroszánl megoperálni. A sivatag királyait kloroformmal altatták el, mire a doktor belépet a ketreche s hozzálátott a munkájához. Közben az egyik oroszán fölbreedt, s egy üttöte hába ellúsó lábával a doktot, hogy annak egész környezete kirohant a ketrecből. De a doktor ügyes volt s a kloroformos spongyát azonnal az oroszán orra alá dörögölte. A derék állat erre elaludt, a doktor kitűnően megoperálta s most mind a kettő — fekete szemüveget visel. A szegény embert csak egy kloroform nélkül vágják, ha nem tudja megfizetni. Furcsa de igaz.

— **Sikkasztó postamester.** *Jászberényből* jelentik, hogy *Kovács* Mihály postamestert Jász-Alsószentgyörgyiben a csendőrség több rendbeli sikkasztás miatt letartóztatta. A vizsgálat kiderítette, hogy *Kovács* már régóta üzte bűnös manipulációit, úgy hogy az eddig megállapított sikkasztások összege meghaladja a *kétezer forintot*.

— **A süttömunkások naggyűlése.** A budapesti süttömunkások a felváltási rendszer érdekében június 1-én, csütörtökön délután 3 órakor a VIII. kerület, *Vig-utca* 16. szám alatt a *Küffner*-féle vendéglőben általános süttömunkás gyűlést tartanak.

— **Vizsgák.** A Róser-féle intézetben az évrzár vizsgák következő sorrendben lesznek: A *polgári iskolában* június 19 és 20-án a *kereskedelmi alsó- és középosztályokban* június 16 és 17-én, az *erettségi vizsgálatok* június 22-től június 30-ikáig.

(x) **Legjobb minőségű és szintartó harisnyák** és sportruházatok legnagyobb választékban *Heyek* Adolfin IV., Szervita-tér 8. A *vadászház*.

(x) **Itélet a Dreyfus-ügyben.** A francia semmitőlésének az egész világ közvéleményét foszlít igazolban tartó úléseiről érkező távirati jelentések a *Telefon* Híromódo napközben és este is egészen éjjeli 12 óráig rögtön érkezők után fölolvastatja. A fölolvást mindig riadójelel előzi meg.

Magyarország Párisban.

Budapest, május 30.

A párisi kiállítás végrehajtó bizottságának a minap ülése volt a kereskedelmi miniszter elnökölte alatt. Ezen az ülésen megjelentek mindazok, akik Magyarország Párisban való képviseltetésének nagy munkájában részt vesznek. Lukács Béla kormánybiztos szakavatott, biztos kézzel válogatta meg munkatársait és a történelmi nagy nevek mellett ott találjuk a törekvő, derék iparosokat is a végrehajtó bizottságban. Lukács Béla úgy rendezte a dolgot, hogy mindenkinek jutott szerep, mindenkinek jut munkakör.

Ezen a legutóbb megtartott végrehajtóbizottsági ülésen Lukács Béla első sorban a területi kérdésekben tájékoztatta a bizottságot és jelentette, hogy az egyes csoportokban engedélyezett területek összesége megközelíti a 14.000 □ métert. Tehát a többi kulturállammal egyenlő elbánásban részesültünk.

A magyar kormánybiztos mindenekelőtt különös elismeréssel emlékezett meg a francia kormánybiztoság előzékenységéről és habár a vele való tárgyalások elhúzódtak, az a mi munkálataink haladását nem befolyásolta lényegesen. Mi a kiállításunkkal idejében elkészülhetünk.

A magyar kiállítás egyik legérdekesebb része a magyar pavillon lesz. Habár meglehetősen sokba kerül a fölépítése, a kormánybiztos szívesen ment bele a költségekbe, mert maguk a szakkörök is elismerték, hogy a magyar pavillon egyik díszes lesz a Szajna partjának.

Ez a pavillon a magyar történelmi stílusok konglomerátuma. Benne lesznek kiállítva a történelmi és iparművészeti ereklyék és a franciák bizonyára érdeklődni fognak a XVI., XVII. és XVIII. század hadi ereklyéi és a magyar őtvösség műremekei iránt.

Lukács Béla mindent megtett arra, hogy Magyarország méltóképpen mutathassa be a párisi kiállításon. Neki fogja köszönhetni Magyarországot, hogy a nagy és művelt nemzetek versenyében illő helyet foglal el. Mert Magyarország majdnem minden csoportban fog kiállítani és bár ipara nem régi keletű és még nem is nagy, mégis figyelemre méltó lesz a magyar textiliparnak a bemutatása, amely éppen Lukács Béla kereskedelmi minisztersége alatt nyert lendületet és fejlődött ki.

Az oktatásügyi kiállítás és főleg a népnevelés ügye olyan módon csoportosították, hogy már jó eleve is felhívhatjuk rá az illető szakkörök figyelmét.

Magyarország gazdag bányáinak és fémkincseinek is bő tere jut az illető csoportokban és a kiállítás rendezését a magyar kormánybiztos kipróbált, avatott kezekre bízta.

Különös súlyt helyez Lukács Béla arra is, hogy a génie civile fejlettségéhez mérten legyen bemutatva a kiállításon, mert a vasuti járművek építési ipara Magyarországon nem megvetendő tényező. A lakásberendezések csoportjaiban rendezett kiállítás is kellőképpen mutatja majd a magyar butoripar fejlődését és előrehaladottságát.

Kétségtelen, hogy az iparnak ebben az ágában az utóbbi időben igen sok dicsőreteméltő történt Magyarországon. A magyar kereskedelmi kormány Lukács Béla minisztersége alatt az ipariskolák szervezésével nagyon sokat lendített az iparvállalatokon és a különböző iparágak meghonosításában nem kis része van a magyar kormánybiztosnak.

Mikor a magyar kormány elhatározta, hogy mint közjogilag önálló állam vesz részt a párisi kiállításban, akkor a kiállítás rendezésére Lukács Bélát kérte föl, mert tudta, hogy szakavatottabb és körültekintőbb férfit nálánál keresve sem talál. A leg részletesebb apróságok sem kerültek el az ő figyelmét.

Az 1900-iki kiállítás lesz az első nemzetközi kiállítás, melyen Magyarország mint közjogilag önálló állam vesz részt. A Lukács Béla nagy tapasztalata és körültekintő óvatosságára van szükségünk, hogy a külföld érdemünk szerint vegyen tudomást rólunk.

Gazdasági haladásunkon kívül kulturális állapotainknak is hü képét találja majd a külföld ezen a kiállításon. Lukács Béla gondoskodott a magyar irodalom régi és újabb termékeinek a képviseltetéséről is. Maga is író lévén, ambiciót helyezett belé, hogy a magyar irodalom ne maradjon továbbra is terra incognita a külföld előtt. A kormánybiztos e végből úgy intézkedett, hogy Jókai műveinek teljes kiadásán kívül minden valamire való magyar irodalmi termék ki legyen állítva. A sajtó mai állapotának is meglesz a hü képe. Napilapjainkból és folyóiratainkból egy szép színes eseménnyt állítunk össze. És an-

nek a kiállításnak — hiszem — hogy nagy politikai jelentősége lesz. Mert Lukács Béla pártatlan és igazságos férfi. Nemcsak a magyar nyelven megjelent irodalmi termékeket fogja kiállítani, hanem a Magyarországon egy év alatt megjelent német, oláh, tót és szerb nyelvű nyomtatványokat is. Ezek az irodalmi termékek fogják bizonyítani a művelt világnak a magyar állam szupremáciáját az örökké siránkozó nemzetiségek fölött.

Boros Samu.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és köszvénynél
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

Kiváló alkerral használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik által életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi poszga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. urnál BUDAPESTEN,

az az úr. uharti szállás és az az úr. uharti szállás.

Az összes folyó évi június 1-én esedékes szelvényeket már a mai naptól fogva — minden levonás nélkül — váltom be. Mindennemű tökéletesítési papirokat pontosan a hivatalos naptár folyomány adom el. — Elsőrangú budapesti intézetek 4/0 és 4 1/2/0-0-0 zálogleveleit szintén pontosan az árfolyomány; nagyobb tételekben a középárfolyomány.

Fuohs H. váltóháza
Budapest, IV., Keoskeméti-utca 1.

Leopold Samunak

Özv. Leopold Samuné szül. Guttman Irén egy a maga, mint Klárka leánykja, valamint Leopold Sándor és neje Kron Ottilia, ezek gyermekei Róza férj. Lecht Lajosné, Esztér férj. Lemberger Részóné, Janka férj. Leopold Lajosné, Gusztáv és Lajos, ugyazintén Guttman Károly és neje Wotzask Lujza, gyermekeik Ella férj. Frankfurter Albertné és Leonie, valamint az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelentik a hön szeretett férjének, édes atyának, imádott fiúnak, feledhetlen testvérnek és rokonnak

A drága halott temetésé Budapestén az új izr. temető halottas házából szerdán. d. u. 3 órákor fog végbemenni.

Budapest, 1899. május hó 30-án.

Áldott legyen emléke!
Csendes részvételt és koszorúk mellőzését
kérvük.

FŐVÁROS.

(*) A köztisztasági szabályrendelet. A köztisztasági szabályrendelet tervezetét tárgyalta ma a fővárosi közegészségügyi bizottsága. Csupán a Schermann tisztú főorvos részéről előterjesztett módosítások tárgyalására szorítottok s azokhoz hozzájárult. Hosszabb vita volt ama kérdés körül, kötelezzék-e a villamos kocsiakat és omnibuszokat a köpüládák felállítására, vagy sem. A bizottság a tisztú főorvos véleménye alapján elegendőnek tartotta a köpési tilalom kifüggesztését a kocsik belsejében. Végül a bizottság megvizsgálta az üresedésben levő tisztú orvosi és az I. kerületi orvosi állásra beérkezett pályázatokat. Mind a két állásra összesen heten pályáztak, mindannyian a megfelelő kvalifikációval.

(*) A közlelmzési és közgazdasági bizottság ma délután ülést tartott Hermann Béla tanácsos elnökölte alatt. A különböző ügyek tárgyalása során engedélyt adott a leszámítoló banknak favázás gabona-tárházak építésére és arra, hogy a köztárházban aszaló szilvát konzerváló készüléket állítsanak föl. Pártolva ajánlja azonkívül a közgyűlésnek a magyar gazdasági egyesület kérelmét: fedezze a főváros a próbavágatás 1500 forint költségeinek egy harmad-részét és a kőbányai sertészállás birtokosok kérvényét, hogy engedje át a főváros a megfelelő telket a kényesztvárhoz és a thermokhemiai telep céljaira.

(*) Hazatért arvaszéki elnök. Sipőcz László, a fővárosi arvaszéki elnöke, egy havi szabadságidejéről ma visszatért a fővárosba és nyomban átvette az arvaszéki vezetését.

(*) Adókövetés. A fővárosi adókövető-bizottságok holnap, e hó 31-én a következő helyrajzi számokra vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni: az I. ker. krisztinavárosi 1820—6439. számig; a II. ker. vizivárosi 2581—2689. számig; a IV. ker. 219—226. számig; az V. ker. az első bizottság 652—657. számig; a második bizottság 889—892. számig; a VI. ker. az első bizottság 3648—3663. számig, a második bizottság 2912—2930/S/b számig; a VII. ker. az első bizottság 2821/b—2837—38/2. számig, a második bizottság 4796—4806. számig; a VIII. ker. az első bizottság az 5545—5556. számig, a második bizottság 6451—6471. számig; a IX. ker. 8830—8850. számig; a X. ker. 7439—7469. számig.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Aó Operaházból. Az Operaház szezonja már alkonyul és nemsokára beszukják a műintézet kapuit. A következőkben adjuk az utolsó operai híreket:

I.

Az utolsó előadás. Az Operaházban holnap lesz az utolsó rendes előadás: színe kerül a Jancsi és Juliska című dalmű és utána a Babatündér ballet. Ez előadás délután 6 órákor kezdődik s helyrajzi mérsekelték. Csütörtökön kezdik meg vendég szereplésüket a szentpétervári császári operaház balletjének tagjai s játszanak június 15-ig.

II.

Rendkívüli előadások. Az orosz ballet-előadások közben még két rendkívüli opera-előadást rendez, az Operaház, melyek tiszta jövedelme az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára fordítatik.

** Népszínház. Kevés olyan estéje volt a Népszínháznak az egész idejé eddig, mint amilyen a mai volt. Hegyi Aranka játszotta Lilit s amikor Hegyi Aranka Lilit játszza, ez olyan estéje az Népszínháznak, amelyen színpadát az igazi művészet ragyogja be napjának minden fényével és melegséggel. Ez a fény és az a melegség egy ilyen estén kicsap a nézőtérre is s belopja magát a páholyok és a parkett úri közönségének a szívébe épp úgy, mint a nép egyszerű gyermekeibe, akik a kakasülőről nézik az előadást s inkább ösztönüknél fogva érzik az igazi művészet hatását. De minek beszéljünk Hegyi Aranka Lili-jéről, amelylyel már annyiszor elragadt bennünket? Azok közé a nagy művészelakítások közé tartozik, amely szinte elveszi efemerzszerűségét, mert emléket magunkkal viszik és elkísér bennünket sok, sok esztendő-dőkön keresztül, mikor talán már magunk is csodálkozunk rajta, hogy valamikor színházba is jártunk... Hegyi Aranka ma is az a nagy, az a tökéletes Lili volt, akit annyiszor megcsodáltunk s ma csak újra átértettük a régi Lili-esték páradan gyönyörűségét. És veünk együtt a közönség, amely minden legkisebb zugaig megtöltötte a házat. Nem mondjuk, hogy ez a fényes, nagy közönség tüntetni akart, de hogy a művésznő iránt való tiszteletének és szeretetének a rendes mértéken túl is kifejezést akart adni, mutatja az, hogy mikor a művésznő az első jelenésben kilépett a színpadra, valóságos tapsorkán fogadta, amely teljes öt perig eltartott. A művésznő remegve állt ott a helyén és köszöntö meg újra meg újra ezt a legszebb dicsőséget, amelyet a közönség az ő szívéhez nőtt kedveltjeinek szokott csak adni. És ilyen ünneplés közepette folyt végig az egész Lili-est. Minden énekzám és minden jelenés után újra, meg újra felhangzott ez a taps; a második felvonás után olyan tartósan, hogy a vasfüggöny kis ajtaját is ki kellett nyitni, hogy az ünneplés Lili még egyszer megmutassa magát.

A Népszínház új komikusának, Kovácsnak, Saint-Hypothaise-érről kívánunk még pár szót mondani, aki ma este játszotta a szerepét először. Kovácsnak sok kvalitása van erre jellemes komikus bravurszerepre s elegendő dicséret rá, ha Kassai felejthetetlen alakítása után, tisztességgel megállta helyét. Szírmái a szokott pompás Pinchard és Horváth kiváló Bombard volt.

(M—s.)

**** Nem lesz kormánybiztos.** Az Országos Színház Egyesület központi tanácsának két tagja, mint annak idején megemlékezünk róla, kérvényt intézett a belügyminiszterhez, amelyben azt kérte, hogy a miniszter a mostani tanácsot, törvénytelen összalakítása miatt, osszlassa fel és az egyesület ügyeinek vezetésére kormánybiztosat küldjön ki. A kérvényt a miniszter leküldötte véleményes jelentés adása végett magához a központi tanácshoz, ahol az úgy nagyon élénk vitát keltett. Erre a véleményes jelentésre, mint értesülünk, tegnap érkezett le a miniszter határozata az egyesület irodájához. A belügyminiszter azt mondja leiratában, hogy kormánybiztos kiküldésének semminő okát nem látja fennforogni s a tanácsot mostani összalakításában teljesen törvényszerűnek tartja. A miniszteri leirat utasítja azonban az egyesületet, hogy a jövő évi közgyűlésen nyolc póttagot válasszon és pedig kizárólag színészt. A miniszteri leirat tartalmának a hite bizonnyára nagy örömet fog kelteni az egész vidéki magyar színházban, egyrészt azért, mert az egyesület feltételeken öröztön autonómiajának a kormány részéről való tiszteletben tartását jelenti, másrészt pedig kemény lecke lesz azoknak, akik utóbbi időben azon mesterkedtek, hogy az egyesület vezetését gyanuba keverjék.

**** A Magyar Színház új tagja.** A Magyar Színház igazgatósága szerződtette Fedák Sári, a Rákosi-féle színészkola végzett növendékét. Az ifjú színész, aki néhányszor már eljátszotta Molly szerepét a *Gasákban*, ma írta alá szerződését, amely négy évre a színházhoz köti, de csak egy évre szóló pozsonyi szerződése után. Fedák kisasszony a jövő évadban hat hétig vendég szerepelt is fog a Magyar Színházban és pedig, mint értesülünk, abban az *Asszony-regiment* című háromfelvonásos operettben, amelyet mint egyfelvonásos operettet a *Somossy-Mulat* pódiumán mutattak be.

**** A Kúry-ügyhöz.** Kúry Klára még ma sem jelentette a Népszínház igazgatójának, hogy bajából felépült s hogy mikorra éri magát képesnek arra, hogy fellépjen. Beavatott színházi körökben beszéltek, hogy a művésznő tegnap, egy meghittje utján, a Népszínház igazgatójának ajánkozott arra, hogy pénteken (amikorra *Toledad* ki van tűzve a címszerzőben Hegyi Arankával) az új *Audran*-féle operettben újra kész fellépni, de ezt a fellépését olyan feltételekhez kötötte, amelyeket az igazgató kerekén visszautasított. Valószínű tehát, hogy a művésznőt csak a jövő hét folyamán lesz szerencsének viszontlátni a színpadon, amikor orvosai bizonyítványának a határideje letelik. A Népszínház igazgatósága különben arra is el van készülve, hogy a művésznő ennek a bizonyítványnak a leteltével újabb bizonyítványt küld, mert az is hírlik, hogy a művésznő ebben az évadban nem lép fel többé.

Amíg ezek a találgatások folynak, addig a Népszínház ötös fegyelmi bírósága érdekes tárgyalásra készül. A művésznő ugyanis, mint ismeretes, azt az ítéletet, amely a *Fehér csirkében* ráosztott szerepének az el nem játszása miatt félhavi fizetésvesztésre szült, megfellebbezte az ötös bírósághoz s ez a bíróság holnap fogja tárgyalni Kúry Klára felebbezését. A művésznő ma este vette át a bíróság ítéletét. A tárgyalást holnap délután fogják megtartani s az ötös bíróság aztán véglegesen dönt a következőkben oly tulajgyra nőit, legújabb színházi afférekben.

**** Hamupipőke.** Már jelentettük röviden, hogy *Massenet* új dalműve *Hamupipőke* a párisi *Opera Comique*-ban nagy sikerrel került színpadra. Az érdekes bemutatóról párisi tudósítónk a következőket írta:

A szezon végén végre nagy sikere volt az *Opera Comique*-nak. A eddigi új darabokkal nem volt sok szerencséje, szárnypróbálgatása volt az egy pár eddigéle ismeretlen komponistának és ide újonnan megnyitott színháznak is. Most végre, utóljára megvan a nagy siker, a zajos siker, igaz hogy *Massenet* mester ragyogó, édes, illatos zenéjével nem is lehetett az másképpen. De a *Hamupipőke* zenéje talán még *Massenet* kompozíciói között is a legbájosabb, a legtökéletesebb, a legmélyebb. A *Hamupipőke* ismeri meséjét dolgozta fel *Massenet* *Cain* librettista szövegével. Az író lehetőleg ragaszkodott a *Perrault*-féle meséhez, amely *Massenet* régtóta inspirálta már. Amikor aztán a *Jancsi és Juliska* nagy sikere *Humperdinck* kedves zenéjének ritmusát végigvitte az egész civilizált világon, *Massenet* elhatározta, hogy régi kedves témáját, a *Hamupipőket* ő is megzenesíti. Négy éve annak, hogy kész az opera, de *Massenet* nem akarta előadni mindaddig, míg a *Hamupipőke* és a herceg szerepeire méltó művésznőket nem talál. Tavaly nyáron valamelyik olasz operában hallotta *Emelen* kisasszonyt, aki egészen elragadta a zeneszerzőt, nemcsak azért, hanem azért, mert megismerkedett *Guiardon* kisasszonnyal, ezzel a bájos fiatal művésznővel, akire aztán rábízta a *Hamupipőke* szerepét, *Emelen* kisasszonyra pedig a herceget. És jól válaszolt: az egész

ház tegnap alig győzte tapsolni a két fiatal hölgy bájos játékát és művészt enéket. *Massenet* zenéjében benne van a tündérmesék idilli varázsa, csilingelő édes harmónia az, mely a lelket kiragadja a köznap világból s elviszi a szebb, gyönyörű tájak felé. *Massenet* — mint rendszeren — most se volt jelen a premiéren. Három nappal azelőtt elutazott Párisból, úgy hogy nem jelenhetett meg Loubet élénk párhályában, aki magához kérte, hogy gratuláljon neki.

**** Gázl-történetek.** A *Bühne und Welt* című német színházi folyóirat érdekesnél-érdekesebb gázl-történeteket mond el, amelyekből kiviláglik, ami különben eléggé ismeretes, hogy a színpad kiváló-ságai milyen rártatók, mikor arról van szó, hogy megfizetessék a művészt. A német színházi lap történetei közül első sorban azt közöljük, amely legkövetlenebbül bennünket érdekel, mert a *Magyar Királyi Operáról* szól.

1891-ben, meséli a cikkecske, *Beniczky* Ferenc infendáns *Peroltival* tárgyalta a szerződése ügyében. A tenorista egész szárazon így adta elő a követeléseit:

— Nyolc hónapra harmincezer forint... és egy vaskorona-rend.

— Az intendáns erre ezt felelte:

— A vaskorona-rend fölött nem rendelkezem, tehát nem is adhatom önnek; a harmincezer forint fölött rendelkezem, de ezt meg nem adom. *Peroltinak* egy kollégája, aki a kis párbeszéd-ről értesült, megkérdezte a művésztől:

— De hogy kívánhat nyolc hónapra harmincezer forintot, mikor tudja, hogy gróf *Szapáry* Gyulának is, aki pedig miniszterelnök, csak harminckétezer forintja van évenként.

— Kételkedem azonban benne, — felelte *Perotti*,

— hogy a közönségnek csak félnyi anyyi élveztet is volna gróf *Szapáryban*, mint én bennem.

Érdekes az a történetke, amelyet a cikkecske *J. Napoleontól* és *Catalináról*, a híres énekesnőről elmond. Miután a művésznő *St.-Cloudban* egy izben énekel a császár előtt, a császár ötezer frankot fizetett ki neki készpénzben, tizenkétezer frank évjáradékot rendelt a számára s évenként két hangversenyre átengedte neki a párisi nagy operát, ami ötevenezer frankot hajtott *Catalinának*. Egy este a császár a művésznő öltözéjébe lépett:

— Azt hallom, hogy el akarja hagyni Páris.

Hova szándékszik menni?

— Londonba, Sire.

— Maradjon Párisban, százezer frankot és két-havi szabadságot kap.

Catalin némán meghajlítta magát és — elutazott Londonba, ahol egy évadra kétszázötvenezer frankot és kéthavi szabadságot kapott, amely idő alatt ugyanannyit keresett.

Sontag Henriette, a későbbi *Rossi* grófné, egyetlen hangversenyért ötevenezer frankot kapott Londonban s ugyanitt 1849-ben egy évrada ötszázzezer frankja volt. Malibrannek hetvenötezer frank gage-a volt Párisban s 1833-ban a londoni *Drury-Lane*-színház negyven fellépésért nyolcvenezer frankot fizetett a művésznőnek, két jutalomjátékkal, amelyek jövedelme hatvenezer frankkal volt biztosítva. A rá következő évben egy olaszországi körton száználvanöt fellépéssel hétszázhuszezer frankot keresett s még röviddel halála előtt, 1836-ban, egy hatszázzezer frankos szerződést írt alá. *Lind* Jenny egy évi amerikai körúta alatt (1850—1851.) három millió dollárt énekelte össze. Érdekes még ez a történetke is, amelyet a cikk *Gabrielli* Katalinról és *II. Katalin* cárnőről mond el. Mikor az énekesnő *Pétervárra* ment, huszezer rubel évi fizetést kért.

— De hiszen ennyi pénzért két tábornokot kapok! — felelte a cárnő.

A diva hidegen válaszolt:

— Akkor, felség, énekeltesen magának a tábornokokkal!

A cikkecske azon végzi, hogy a legtöbbje ezeknek a művészeknek mégis folyton a legnagyobb pénzszavakonban uszott s mikor hátat fordítottak a színpadnak, nyomorban, a világ által elfeledve és teljesen elhagyatottan haltak meg.

**** A kispesti „Darázs.”** Kispesten *Fekete Béla* színtársulata, amely már húszadosabb idő óta működik ott, ma este másodikra hirdette a *Darázs* című helyi vonatkozása színmű előadását, amelyben az ottani hatóság egyes tagjait parodizálja. *Németh Jenő* szolgabíró ma délután beidézte *Fekete Béla* színigazgatót, akinek tudomására adta, hogy a *Darázs* című színmű előadását Kis-Pesten nem engedik meg és a további intézkedésig a színi előadásokat betiltották. *Fekete Béla* ez eljárás ellen tiltakozott és este az előadást meg akarta kezdeni, amit azonban négy szorongós csendő megakadályozott, olyképen, hogy a zeufó-lásig megtelt színház közönségét távozásra szólította fel. *Fekete Béla* színigazgató holnap *Jakabffy* államtitkárhoz fordul panaszával.

**** Irwing ismét beteg.** *Irwing*, az angol drámai színpad büszkesége, ismét ágyba dől. Alig, hogy *Sardou* dramájának, a *Robespierre*-nek címszerepét krea, a művésznök, nagyon komoly torokbaja tanadt, amely komoly aggodásra ad okot. *Robespierre* szerepét a beteg művész fia, *Lawrence Irwingnek* adta át.

**** A Kisfaludy-Színházban** ma *Lili* ment. A címszerepben *Pongrácz* Lujza kisasszony mutatkozott be a budai közönségnek, még pedig igen előnyösen. Majdnem minden dalát megismételte a telt nézőtér. minden fölvonás után pedig zajos tapsokkal hívta ki a szép sikert aratól debütantát.

**** Kopácsy Juliska Oroszországban.** *Kopácsy* Juliska oroszországi vendég szerepléséről írják nekünk: A magyar operett-művésznő, aki most már másodikban hódítja meg az oroszokat, ez idő szerint *Kieuban* játszik *Jauner* bécsi társulatának az ensemble-jában. Első fellépése a *Gasákban* volt, mint *Mimosa*; kivétel nélkül meg kellett újránia minden ének-számát. Zajos sikere volt a művésznőnek mint *Szép Heléna*, amely alakítását az orosz újságok a *Judicé* fölé helyezik. Fellépett még a *Jonathában*, az *Operabálban*, (mint *Henry*.) aztán mint *Postás Milka*, sat. *Kievből* az híres orosz kikötő városba *Odesszába* megy a művésznő s a vendégszolgát június 15-ike táján fejezi be, mely után társulatminci nyalalójában heverki ki a szezon fáradaimait.

**** Fantomímia Eöcsben.** Mialatt *Severin*, a francia mimodrámai művész a *Vígszínházban* vendég-szerepel, a bécsi közönségnek is módjában van egy francia pantomímial tarsulattal megismerkedni. A tarsulat holnap kezdi meg vendég szereplését a *Jantsch-Theaterben* a *Pantomimes modernes de Paris* című néma-játékban.

**** A Görög rabszolga,** amely *Kury* Klára gyöngékedése miatt néhány napra leszorult a műsorról, holnap ismét színpadra kerül a Népszínházban, amely alkalommal *Iris* Hegyi Aranka fogja játszani, *Aspá-siát* pedig *Z. Bárdi* Gabi.

**** Művész-est Fiumében.** A fiumei tisztviselők egyesülete június 3-ikán művész-estet rendez, *Zilahí* Gyulának, a Nemzeti Színház kiváló művésznökének, *Singhoffner* Vilmának közreműködésével. A tisztviselő-egyesület, amely egyike a fiumei magyarosodás legerősebb várainak, díszesrezt érdemel, amiért ezt a szép módszert is besorozta a magyarosítás fegyverei közé.

**** A városligeti színpadban** *Dankó* Pista, a *halász szeretője* című népszínműve holnap, szerdán kerül először színpadra. A főbb szerepeket *Lubrin* Julia, *Feld* Irén, *Felkó* Rózi, *Erdéi* Berta, *Egri* Irma, *Szerencs* Julia, *Árkosi* Vilmos, *Hidvéghi* Ernő, *Nyilassy* Mátys, *Haday* Sándor, *Fehérvári* Ottó, *Borbély* Sándor, *Bihari* Béla, *Sajó* Géza és *Baróthy* Rezső játszzák. *Dankó* darabja iránt nagy az érdeklődés.

**** Fővárosi Nyári Színház.** A *Fővárosi Nyári Színházban* a csütörtökre hirdették *Szigetvári vértanú* helyett a *Szombatosok* című darab kerül színpadra.

**** Az operaház előadása otthon.** A Magyar Királyi Operaházban holnap (szerdán) este gyermekelőadásul a *Jancsi és Juliska* meg a *Babatündér* kerül színpadra. A Telefon Hírmondó az előadást közvetlenül fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön.

A halász szeretője.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, május 30.

Boldog szerénységgel vallom be, hogy ha jobban tetszik, szerény boldogsággal, hogy immár eddig is hozott életem fája egy-két babérvélet. A dalköltészet babéraitól beszéllek, amivel az imádot magyar közönség szeretgette és ma már gyógyítja-gatja az én igénytelen, beteg lényemet.

San-Rémó úde levegője és ennek a közönségnek az áldásos jó szive... lehet-e ettől meg nem gyógyulni? Hanem a babér, a babér! Aki egyszer abba belekóstolt, nagytétlő lesz. Szidnak is érte tré-fából is, komolyan is sokan. Mért nem élcszem meg a dallal, a magyar nóta melegével?

Miért vágyom a színpad festett világába? Miért nem hagyom a Múza egyik orcáját esőkolatlanul? Miért kell nekem ő magja, ahogy van egészen?

Hát mit tehetek én róla; édes jó istenem, aki ott lakozol leginkább az én hitem szerint az *Tiszaparti* fűzfák lombjai alatt; hogy az istenszszony nekem olyan szivesen kínálja magát? Bolond volnék, ha ott nem esőkolnám, ahol érem.

A feleségemtől se kell félnem; megegyeznek ök kettem rajtam, hiszen érzem, hogy még fiatal vagyok.

Nem mondom, hogy új korszakot alkotok a népszínműveimmel, (mert a régit *Csepreghy* és *Tóth* Ede bezárták, az új még megnyitásra vár hitem szerint), de a művészet iránt érzett ideális rajongásom annyira fogva tartja a lelkeimet, hogy ha festseni tudnék, festnék; ha színészethetségek volnék, színész lennék; ha szobrot tudnék faragni, hát faragnék; mert szép a művészet, határtalanul szép!

De mivel most szerdán színpadkerülő új három-felvonásos népszínműveimről kellene beszélnem, aminek a címe: *A halász szeretője* és amit a Városligeti Színház derék művészei fognak bemutatni, hadd szójak róla egy szót.

Mit is mondjak?... Ott szakajtottam ezt a szép témát, minden szavát, minden dalát ott *Szeged* környékén, a *szatmari* tanyák közt rengő kalászkör-ről, nyiló pipacsokról. Szeretem ezt a népet, szeretem ezt a földet, a lelkeim mélyéből. Ennélfogva azt hiszem, úgy érzem, hogy az ihlet, amit ez a föld, ez a természetes édes magyar nyelv a lelkembe lehel és ami a darabomban levett alakot szintén természet és szintén magyar.

Nem beszélék a darabomról többet, csak még annyit, hogy birkózik benne a dalköltő az íróval.

Átadom a szót a színészeknek. Azután beszéljen a... közönség róla. De csak minél többet és minél — jobbat.

Dankó Pista.

Szirovatka Koriolán.

— Tenorista-ballada. —

(Szirovatka Károly, a tenorista, két sikertelen fellépése után lemondott a terbe veit *Lohengrin*-előadásáról és visszautazott Németországba. A mikor a színpadon elbucszott művészkollégájától, kijelentette, hogy nem akar többé tudni hazájáról, német állampolgár lesz. — egyebekben pedig meg fogja mutatni az *Operaháznak* és hazájának, hogy ő kicsoda.)

„Átok reád, magyar haza,
Már nem vagyok fiad, —
Átok reád igaztalan
Sok kritikák miatt.

Mint Don José és mint zsidó,
Tudom, hogy jó valék, —
Megállj te M. k. *Opera*,
Te lész a martalék!”

Még döng az átok menykőve
A hon határainál, —
Mogy, fut, rohan a gyorsvonat,
De *Bruck* előtt megáll.

Halálos bosszúvágy tanyáz
A dalnok arcain,
Szemében káröröm ragyog,
Szitok kél ajkain.

Még egyszer bosszút esküszik,
Még egyszer visszanéz;
Öt perc múltán kupében ül,
S a messziségbe vész.

Dühös haraggal ront elő
Egy bérlött hadsereg,
És az *Operaház* előtt
Kard villog, dob pereg.

Elő, mint természetes vezér,
Áll *Szirovatka* ur,
S a *stretát* zengeti dühösen
A harcok *Trubadur*.

Már megriadt, már zúg a kürt,
A zaj magasra nőtt,
De im egy szende, kopasz agg
Áll a vezér előtt.

Körötte *Operánk* kara,
S magánszemélyzete,
Mögötte meg a zenekar;
Kosztümjük fekete.

Ing, sápad a kemény vezér,
Lecejt fegyverét:
„Igazgató ur!” így kiált,
S nem vágja ki a C-t.

De *Káldy* Gyula visszalép,
A hős eltántorult;
Keblében a fölkaklatott
Érzelmek harca dúl.

„Megállj! Azért levék kopasz
Oly számos év alatt,
Hogy téged majd száműzve, most
Mint ellent lássalak?!”

Mert dallal a publikumot
Meg nem bódíthatod,
Megtámadod szülő-anyád:
A M. K. *Operát*?!”

Majd *Beerhez* fordul *Káldy* ur:
„Im itt van a beszéd,
Az újságoknak küldjenek
Rögtön kommunikét!” —

És *Szirovatka* sírni kezd,
Mint hona hű fia, —
És *Káldy* győz, mint egykoron
Az ősz *Veturia*.

—ly.

MŰVÉSZET.

□ **Uj iparművészeti kiállítások Budapesten.** Az *Iparművészeti Múzeumban* most folynak egy új kiállítási terem berendezési munkálatai. A terem egyike lesz az *Iparművészeti Múzeum* legérdekesebb termeinek, mert hű képét fogja nyújtani az *olasz renaissance*-nek. A menzezet alatt egy XV. századbeli áttört és faragott *olasz menzezetpárkány* lesz megerősítve,

amely egy lebontott régi veronai házból származik, továbbá egy kisebb, szintén fából való és gazdagon kifestett korai renaissance menzezet, melynek különös értéket kölcsönöz az egy méter széles gyümölcs-kötegekkel és angyalokkal díszített freskó falszegély díszítés. Ebben a teremben lesz kiállítva az *antik agyagművészet* számos remeke, melyekből az *iparművészeti múzeum* igen szép sorozattal bir. Továbbá itt lesznek kiállítva a *múzeum olasz bronz tárgyai*, köztük legelső rangú remek és az *olasz majolikák*, közte az a *tízezer frankos Spitzer-féle táj*, amelyről az Akadémia naggyűlésén *Wartha* értekezett. A múzeumnak alapos ki látása van arra, hogy az *osztrák múzeum* által most rendezett igen érdekes *nyomatott szövet-kiállítást*, itt is kiállíthatja és ez kivált a hazai karton-szövetek iparára lesz fontos.

□ **Az újpesti műkiállítás.** Az újpesti képzőművészeti kiállítás, amely csütörtökön, június 1-én délután 3 órakor nyílik meg a közművelődési kör helyiségében, legkiválóbb művészeink vesznek részt. A kiállítók közt vannak: *Munkácsy Mihály*, *Ligeti Antal*, *Telepi Károly*, *Bihari Sándor*, *Roskovics Ignác*, *Kacziány Ödön*, *Linek Lajos*, *Olgyay Ferenc*, *Mihalik Daniel*, *Szlávy Lajos*, *Fényes Adolf*, *Knopp Imre*, *Ipoly Sándor*, *Neográdi Antal*, *Kézdí-Kovács László*, *Vajda Zsigmond*, *Tolnai Ákos*, *Stetka Gyula*, *Margittay Tihamér*, *Pállya Celestin*, *Karvaly József*, *Spányi Béla*, *Spányik Kornél*, *Konok Ida*, *Brodzsky Sándor*, *Innocent Ferenc*, *Both Menyhért*, *Kallós Ede*, *Telcs Ede*, *Ligeti Miklós*, *Muray Stefánia*, *Koroknyay Ottó*, *Egerváry Potemkin Agost*, *Mesterházy Kalmán*, *Kann Gyula*, *Pörge Gergely*, *Éltető* s néhány külföldi művész.

Uj képek.

— A *Nemzeti Szalon* tavaszi tárlata. —

Budapest, május 30.

Néhány értékes festmény kelemesen visszavonza az embert a *Nemzeti Szalon* tavaszi tárlatába. Ez a kis kiállítás majdnem ötven esztendő művészetéből bönngészet össze rajzokat és képeket, mert például az öreg *Markó Károlytól* képviselve van majdnem minden átmeneti kor egész *Mednyánszky Lászlóig*. Természetesen igen egyenlőtlenül, amint az egy ilyen kiállításnál nem is lehet másképp.

Az öreg *Markót* nyomon követi *Böhm Pál* és *Ligeti Antal*, mint akik a hatvanas évek végét és a hetvenesek elejét képviselik. A hetvenes évek közepének izlését hozzávetőleg visszatükrözi *Zichy Mihály* egy kis *Petőfi-illusztrációja*, amely még nagyon emlékeztet *Grotgerro*. A hetvenes évek végének stílusában készült egy kis kép, a mely alá *Hollósy József* van jegyezve. Ez a képecske (konstantinápolyi csemegeárus) eleven és diskret izlésű tehetségére vall, de törőmetszett müncheni munka. Ugyanennek a müncheni festésnek nagyon szépen kifejtett, tökéletes példája *Baditz Ottó* (74. sz.) tanulmányfeje, a kiállítás egyik legértékesebb száma. Tökéletes galéria-tónus uralkodik ezen a képen, lágyan, nagy formaérzékkel van megmintázva, barna és sötét, de delikát, husos, néhol majdnem pikáns a rajza. Ilyes módon festettek Münchenben 1880 táján, csak hogy rendszeren nem ilyen jól. *Margittay Tihamér* olajvázlata viszont a müncheni komponáló mesterséget mutatja be.

Egy pár gyöngö átmeneti alak után 1890-ben vagyunk. *Mednyánszky László* téli tájképei a *Városligetből* a mai művészeti törekvéseket mutatják be leszűrt, a nagy tehetség jegyében megfinomult alakban. A legjobb képei a Szalónnak ezek. *Katona Nándor*, akit okkal mondunk *Mednyánszky* tanítványának, élvezetes kis tájképekkel mutatkozik be. Egy ember, aki szakadalan festéssel tölti életét. Érzése láthatólag finomodik, technikája is egyszerűsödik. Olyan haladás, amiben örömlünk, olyik képerespek tábihs, teljesen közvetlen meg. *Tölgyessynek Lejtőn* című (104.sz.) tájképén az ég s a szép bodros felhők kivalóságai érdekelnek minket, bár színjük kissé piszkos lett. Ugyancsak a színek átverődése rontotta meg a korán elhunyt, nagytehetségű *Tóth László Kedélyes társalgás* című képét, amelyen a fehér habos ruha egykor kiválóan könnyedén hatott, de ebből most már csak az éles rajz maradt meg. *Kézdí-Kovács Ábránd* című képén a fűzfák érdekes tónusára hívjuk fel a figyelmet, amely jóval értékesebb a kép többi részeinél. Egy előttünk eddig ismeretlen festőnek, ifjabb *Bachmann Károlynak* két kis tájképén sok izlést, erős színérzéket, könnyed delicatessét vélünk felfedezni. Biztos és egyszerű rajzot küldött *Kernstock Károly*, több sikerült havas tájképet *Markó Ernő*, végre viszonzatlájkul itt *Szeffy Erzi* pasztelljeit, egy érdekesen nekifutó tehetség munkáit.

Mednyánszky mellett csak néhány nagybányai állja meg a sarat. Nagyobbára ismert képek, *Grünwald Béla*, *Ferenczy Károly*, *Nyilassy Sándor*, *Glaz Oszkár* táj- és figurális képei. A többi kép közül kiválóan erejükkel és komolyságukkal. Sok vásári

portéka közt a közönség izlésének szuverén megvételése látszik ki műveikből. Ennek éppen ellenkezőjéről győz meg minket *Zilzer Antal*, egy sajátságos festő, aki az egyik képére ráírja, hogy az husz pere alatt készült (szívesen engedélyeztünk volna neki valamivel több időt), a másik képe címét pedig versben énekl meg ilyformán: *Hétség fája — Téltől táj*. A rim jó.

Az intim kis kiállításon már eddig is sok képet vásároltak.

(L.)

VIDÉK.

— (Csongrád vármegye) évnegyedes tavaszi közgyűlése ma kezdődött. A gyűlést *Vadnay Andor* főispán nyitotta meg. Lelkes beszédben indítványozta, hogy a közgyűlés *Széll Kálmánt*, „aki államférfiúi bölcseségének fegyverzetével a viaskodó pártok közt viszszevezette a tétlen vergődésben sinylódó parlamentet a munkához, megmentette alkotmányunkat a szétmállástól és az által, hogy sok parlamenti kitünőség előtt, akik időiglan akár saját hibájukból, akár a küléleti viszonyok kényszere miatt alig érvényesülhettek, ki nyitotta a szabadelvű párt ajtaját, ezt a pártot soha nem látott erővel és ellenállási képességgel ruházta fel” — és miniszterársait kormányra lépésük alkalmából üdvözölje. Az indítványt zajos éljenzés közben elfogadták.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Anyamentés, gyermekmentés.** Egy füzetet kaptunk ma, (szerzője dr. *Tauffer Vilmos* egyetemi tanár), ami ezekkel az adatokkal kezdődik: Magyarország 1897-ben valamikéfé több, mint hatszázötven ezer gyerek született, Tizenöt ezer halva született s majdnem másfél-száz ezer egy esztendőig se élt. Valószínűleg jó részük csak napokig gyönyörködött a világban. Olyan nyavalyában halt meg, amit a születéssel hozott magával e világra. És itt van még pár adat, csupa szomorú numerus. Majdnem tízezer közönségben nincs nálunk tanult bába s hat millió ember arányában nélkülözi az asszony és a gyermek a szülés órájában a legszükségesebb segédelmet. Egyik nagy oka a borzalmas gyermekhalandóságnak, nem is szólva arról, hogy itt nemesak a gyermekekről, hanem az anyáról is szó van. Sőt talán még sokkal fontosabb az anyák, mint a gyerekekre nézve a bába. Ez meg születik a természet rendje szerint s az anya — ha nincs ápolása, vagy nem olyan az az ápolás, s milyennek lennie kell — áldozata lesz az anyaságának a természet kényszere alatt. Magyarország a füzet sok nagy gondnal összeállított tanúsága szerint körülbelül tizenháromezer tudós né mire lenne szükség s most alig van nyolcad-félezer. S ezek közül egy nagy hányad csak bábának van elkülvélve az államháztartásban, de voltaképpen nem a hivatásának él. S mostanság körülbelül négy-százharminc bábát bocsátanak ki kiképzetten a nép közé. Ezeknek kellene a hiányt pótolni, ha ugyan olyan helyeken telepednének meg, ahol még nincs bába. Ezt azonban nem igen teszik. A városok, nagyobb községek felé húzódnak, még a konkurenciától se ijednek meg annyira, mint attól, hogy a tudatlan és elhagyott nép között keressenek kenyert. Segíteni úgy lehetne a bajon, ha rendelkezni lehetne a bábákkal, hogy hol telepedjenek meg. Ehhez azonban arra van szükség, hogy az állam juttasson nekik valami minimumot a megélhetésre, mert egész vidékeken, a nagyon szegény nép között, amely meg se érti, hogy mit kell a tanult asszonyságban megbecsülni, akár éhen halhatna a bába, ha báborsága volna ott megtelepenni. Megszaporítani kellene a bábaképző-intézeteket s raszorítani a községek, hogy segítézzék azt, a kit az intézetekbe küldenek voltaképpen a maguk jövőjé hasznára. A munkában bőven körvonaloza van mindaz, a mit tenni kell ezek között a nagyon szomorú viszonyok között. A munka szerzője pedig olyan tekintély a tudományban, hogy talán lesz a szavának valami súlya is.

○ **A gyorsírászat praxisa.** Ily címmel gyorsírási füzetet ír *Csonagy Győző* szatmári főgimnáziumi tanár a tanuló-ifjúság számára. Ára 30 kr. Tanulságos és hasznos munka.

EGYESÜLETEK.

(A *Budapesti Újságírók Egyesülete*) június 1-én déli 12 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az egyesület alapszabályainak módosítását fogják tárgyalni.

(A *budapesti katolikus tanoncok védő egyesület*) ma tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen elnöknek gróf *Zichy Aladárt* választotta meg.

SPORT.

Magyar lovak Németországban. Míg Németország a bécsi Derbyre sem küld lovat, magyar részről több expedíció vált legújában bizonyossá, mely még a Derby-meeting alatt indul Németországba. Igy *Iro* és *Pharao* a berlini *Uniona* mennek ki, magára a német Derbyre pedig legalább három ló megy ki tőlünk. *Pardon* és *Bonvivant* előreláthatólag kimegy, de az is valószínű, hogy *Timár* is Hamburgba megy, nem a krakói Derbyért.

Letűnő Derby-crackek. A Derby-lista napról-napra fogy, ha így megy vasárnapig, akkor alig lesz ellenfele a nagy versenyben báró *Königsquarter* crackjeinek. *Barnato II.*-ón kívül, melyet tegnapelőtt tőrtek, nem veszt részt a versenyben *Seabaz* sem, természetesen pacemakerje, *Titulus bibendi* sem indul, s így gróf Eszterházy Mórca istállója egészen távol marad a Derbytől. *Hortobágy* startja szintén kétséges, *Ronny* és *Diadal* sem indul, úgy hogy *Reetes* crackjeinek ez idő szerint alig van már komoly ellenfele, mint *Timár*, *Per Butlers* és *Adoma*. A Derby-fogadásokban nagyobb változás nem történt, *Pardon*-t 1/4-szeres pénzzel még mindig szívesen fogadják.

Az angol Derby. Holnap van Epsom nagy napja, a Derby-verseny, melyre sehol a világon nem készülnek úgy, mint Angliában. Az idén ugyan alig kiváncsi valaki az eredményre, mert a westminsteri herceg *Flyng Fox*-ának győzelmét minden igaz angol sportsman befejezett ügynek tekinti, az epsomi halmozásért mégis nagyon sok ezer emberrel telnek meg holnap, a turf nemzeti ünnepe. Hogy milyen bizonyosra veszik még a jockeyk is *Flyng Fox* győzelmét, látni való abból is, hogy *Tod Sloan*, a híres amerikai jockey nem akart ellene lovaglását vállalni. Azí felelte azoknak a sportsmaneknek, akik crackjukat vele akarták lovagoltatni, hogy: ugyanis hiába való minden, *Flyng Fox* nyer.

A Derby meeting.

— Negyedik nap. —

Bécs, május 30.

Minden érdeklődés a vasárnapi szenzáció felé fordul, kis érdeklődés kísérte tehát a mai futtatást is, melynek nem volt nagyobb száma a Gomba versenyénél. A kis díjjakkal dotált versenyek meglehetősen érdektelenül folytak le, sportszempontról még talán az volt a legérdekesebb, hogy az első *Matchbox* osikó ma aratta első diadalát. *Topromene* ez, *Szemere Miklós* kétévese, mely a budapesti meetingen rosszul futott, ma pedig szépen nyerte versenyét. Az egyes futások részletes eredménye a következők:

I. Kétéves nyeretlenek verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. *Szemere M. Topromeneje* (Cleminson) első, báró Springer G. Duennája (Hyams) második, Dreher A. Higanya (Smith) harmadik, azután Madame, Rhismet, Remek, Bobéme. — Itélet: Igen könnyen 2 1/2 hosszal első, nvakhosszal harmadik. Totalizátor: 5: 12. Helyrefogadások: I. 25: 33. II. 25: 45. III. 25: 31.

II. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1300 méter. Gróf Kinsky Zs. *Ilise* (Cleminson) első, gróf Hunyady E. Filleje (Poole) második, Zangen J. Balokje (Huxtable) harmadik, azután Damiette, Crampon, Tick-Tack, Ravachol. — Itélet: Igen könnyen 1 hosszal első, 5 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 22. Helyrefogadások: I. 25: 37. II. 25: 32. III. 25: 123.

III. Gomba-verseny. Díj 5000 korona. Távolság 1600 méter. Báró Springer G. *Angely* (Hyams) első, gróf Forgách L. Szeszélya (Wilton) második, Egyedi L. Sándorja (Rumbold) harmadik, azután Menyecske, Wilful, Biró itélet: Könnyen 1 1/2 hosszal első, 1/4 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 18. Helyrefogadások: I. 25: 25. II. 25: 45.

IV. Eladó-verseny. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Herceg Schwarzenberg *Aldomás* (Barker) első, Egyedi L. Valakija (Rumbold) második, Szaszbereki ménes Castagnetteje (Slack) harmadik, azután Lázsiás, L'Eclairer, Win some money, Swell, Bovril, Kadmea. Biró itélet: Könnyen 1 1/2 hosszal első, 1/4 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 12. Helyrefogadások: I. 25: 39. II. 25: 68. III. 25: 57.

V. Söhétel-díj. Díj 3000 korona. Távolság 1100 méter. Dreher A. *Tip-Topja* (Smith) első, gróf Festetics T. Eclairja (Park) második, báró Springer G. Fearieje (Hyams) harmadik, Péchy A. Mirkója (Sharpe) negyedik. Itélet: Küzdelem után rövid fejhosszal első, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 13. Helyrefogadások: I. 25: 30. II. 25: 33.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Egyedi L. *Quotaja* (Rumbold) első, Baltazzi A. Romaja (Wallaschek) második, Szemere M. Mégise (Cleminson) harmadik, azután Selló, Metella, Cavalocanti. Itélet: Fejhosszal első, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 62. Helyrefogadások: I. 25: 150. II. 25: 77.

VII. Trudom-gátverseny. Díj 4000 korona, távolság 2400 méter. Mr. Turul *Sylvesterje* (Williamson) első, Ottó főherceg Ex-offója (Kapuschek) második, gróf Esterházy M. Zirce (Barker) harmadik. Azután Morgó, Wagner, Dilemma. Itélet: Igen könnyen négy hosszal első, egy hosszal harmadik. Totalizátor 5: 11. Helyrefogadások I. 25: 35 és II. 25: 115.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Zug a nép... Ezt volt a címe egy költeménynek, amely a *Népezer* című betlap egyik számában megjelent. A költemény az éhező népet hatalmasok ellen, akik kifosztják, így izgatja:

„S tudjátok, kik e gazemberek?
Allamférfiak, miniszterek...”

Az ügyészség politikai tartalmat talált a költeményben s minthogy a lapnak kauciója nincsen, sajtórendőri vétség miatt vádat emelt Tóth Pál szerkesztő ellen. A vádlott azzal védekezett, hogy ő azt hitte, hogy a lapjának van kauciója. A törvényszék, amely az inkriminált költeményt magában foglaló lapot tüzetesen átélte, még négy politikai tartalmu cikket fedezett fel s vád nélkül ezeket is elítélte. Tóth Pált egy havi fogságra és 50 forint pénzbüntetésre. A királyi tábla a vádemelés hiján történt ítékezés miatt ezt az ítéletet megsemmisítette, s új tárgyalást rendelt el. A második tárgyaláson az ügyészség már a másik négy cikket is belevonta vádindítványába, s a törvényszék ugyanolyan ítéletet hozott, mint első ízben. A kir. ítélőtábla ezt az ítéletet megváltoztatta, s csak a *Zug a nép* című költemény miatt 14 napi fogságra és 30 forint pénzbüntetésre szállította le a vádlott büntetését. A másik négy cikk érdemleges elbírálásába bele sem ment a kir. tábla, mert a megjelenés és a vád emelése között az elévülést jelző hat hónap letelt. Ez esetben ugyanis, sajtótörvényről lévén szó, a sajtótörvényben megállapított hat hónapot, s nem a vétségekre irányadó három évet kell elévülni időnek venni. A kir. Kuria *Sebestény Mihály* előadása mellett ma helybenhagyta a kir. tábla ítéletét megokolásával együtt.

TÁVIRATOK.

Képviselői immunitás Ausztriában.

Bécs, május 30. A tartománygyűlés községi és közjogi bizottsága elfogadott egy határozati javaslatot, melyben felhívják a kormányt, hogy a képviselők immunitását és az elnök szabadságát külső befolyásokkal szemben védje meg és tegye lehetővé olyan esetek ismétlődését, amilyen Heiterer udvari tanácsos párbajra hívása volt.

A hágái konferencia.

Hága, május 30. Az első bizottság hadügyi és tengerészeti osztálya tegnap délelőtt ülést tartott s folytatta tanácskozását. A harmadik bizottságból kiküldött albizottság tegnap délután összeült és Oroszországnak a választott bíróságokra vonatkozó javaslatával foglalkozott. A javaslat hat első cikkét a szövegezés jelentéktelen módosításával elfogadják.

Nigra gróf, Oroszország képviselője, Oroszországnak a választott bíróságok intervenciójáról szóló javaslata mellett beszélt, amely az orosz javaslathoz némi módosítást ajánlja. Az Egyesült-Államok is nyújtottak be módosítványokat. Azt akarják ugyanis, hogy ha két nép között viszály támad, mindegyik jelöljön ki a viszályban nem érdekelt hatalmasságot s ez a két hatalmasság érdeke a választott bírót tisztét. Az olasz javaslat azt ajánlja, hogy az intervenció vagy a választott bíróság sem a mozgósítást, sem más hadikészülődést ne akasszon meg. A bizottság még sem az amerikai, sem az olasz javaslatot nem tárgyalta.

Marchand ünneplése.

Toulon, május 30. *Marchand* a lakosság élénk ovációi közt szállt partra és a tengerészeti prefektúra ment, ahol a bemutatások megtörténtek. Ezután a városházára ment, ahol egy hozzá intézett beszédre válaszulva kijelentette, hogy a misszió csak kétszer érzett félelmet; először Fasodában, mikor értesült *Franciaország megálátatásáról* ugyanabban a pillanatban, mikor a siker kivívása előtt állott; másodsor mikor Abesszínia magaslatairól meglátta a Dassas cirkálóját. Azt kérdezték magunktól, — ugymond *Marchand* — mily állapotban fogjuk találni Franciaországot, mert azt hallottuk, hogy a nemzet a hadsereg ellen foglalt állást. Ma meggyőződünk, hogy aggodalmaink alaptalanok voltak. Az ovációk, melyekben önként bennünket részesítenek, a hadseregnek szólnak. *Marchand* végül azt kijelentette: Éljen Franciaország! Éljen a hadsereg! Éljen a köztársaság!

Az olasz képviselőház elnöke.

Róma, május 30. A képviselőház ma *Chinaghi*-t, a kormány jelöltjét, 223 szavazattal elsőként választotta. Zanardellire 193 szavazatot, 16 szavazólapot üresen adtak be, három érvénytelen volt.

Zavargás Brüsszelben.

Brüsszel, május 30. A szabadelvű egyesületek és a szocialista munkás-ligák tegnap este tüntetést rendeztek az utcákon az általános választójog és az arányos képviselet érdekében. Ez alkalommal dulazkodás támadt, amelyben *Vandervelde* és *Furnémont* képviselőket letartóztatták, de nemokora ismét szabadon bocsátották őket.

A francia költségvetés.

Páris, máj. 30. A szenátus visszaküldte a költségvetést a kamarához, amely, miután nem fogadott el a szenátusban megszavazott minden módosítást, a maga részéről ismét visszaküldte azt a szenátushoz és ülést este féltíz óráig elhalasztotta, hogy bevégye a szenátus döntését. A szenátus elvetett még egynehány módosítást, melyeket a kamara a költségvetésen eszközölt és ülést este féltizenegy óráig elhalasztotta, hogy a kamara határozatát tudomásul vegye.

Harc a késhegyig.

New York, május 30. Egy manilai hivatalos sürgöny azt jelenti, hogy a beuszülöttök esellel elfogtak egy csapat amerikai katonát, akik *Tilley* kapitány parancsnoksága alatt a Negro-szigeten levő Escalanteban kábeljavítás végett partra szálltak. Több malajai tengerész, akik az amerikaiak szolgálataiban álltak, a támadók kezeibe került és a fölkelők darabokra vagdalták őket. *Tilley* kapitány eltűnt.

Óriási vihar.

New York, május 30. Péntek óta eső, jégverés és vihar pusztított Nebraska, Dél-Dakota, Iowa, Wisconsin, Minnesota és Észak-Illinois államokban és nagy kárt tett a tettegekben. Körülbelül 12 ember is elpusztult. A kárt több százezer dollárra becsülik.

A pestis.

London, május 29. A hongkongi kormányzónak a gyarmatügyi minisztériumhoz érkezett távirata szerint a múlt héten 143 új pestises megbetegedés fordult elő 134 halálesettel. A megbetegedések és halálesetek száma a múlt héten majdnem megkétszereződött.

Trieszt, május 30. Holnap a *Semiramis* Lloyd-hajóval *Híromszáz alexandriai menekülő* érkezik ide. A tengerészeti hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket. A kormány még eddig nem rendelte el a vesztézárt.

Közzgazdasági táviratok.

Berlin, május 30. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négyszázalékos magyar aranyjárdék 100.15. Magyar koronajárdék 97.25. Osztrák hitelreszvény 223.—. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Déli vasut 26.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.95. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, május 30. Árfolyamok másjusra. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelreszvény 223.20. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 26.—. Osztrák arany —.—. Olsz járdék 95.05. Laura-kobó 271.—. Harpeni 201.50. Discont 197.80. Alpisi —.—. Bécsi bankgyesület —.—. Csöndes.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Honvédfőhadnagy, Nagy-Váradi. Az osztrák derbyben a legmagasabb totalizátor-kvóta 1891-ben volt, amikor *Achilles II.* győzelmére 5 frtra 230-at fizettek. Az ön által említett horribilis kvóta nemcsak az *Osztrák derbyben*, de *Ausztria és Magyarország* egyetlen más versenyszámában sem került kifejtésre. Legnagyobb volt az osztalék a monarchiában 1890. okt. 28-án a bécsi *Abonnet handicap*-ban, a hol a győztes *Courage* győzelemre fogadott hívei 5 frtra 691-et, a helyrefogadók pedig 25 frtra 726-ot vágtak zsebre. Az egész világon a legszenzációsbabb osztalékot 1887. május 1-án *Párisban* fizették a *Prix de Viroflé* nyertesére, *Alborn-ra*. Ekkor t. i. minden 20 frankos *Alborn* tikketért 4261 frankot kaptak a boldog nyerők.

H. S. Budapest. Egy évi önkéntességre jogosítanak: a főgimnáziumok, főreáliskolák, tanítóképzők, a gazdasági akadémiák, a debreceni, kesztelyi, kassai és kolozsvári gazdasági tanintézetek, a kereskedelmi akadémiák és kereskedelmi középiskolák, a m. kir. iparművészeti iskola, a budapesti állami közép ipariiskola, a brassói állami faipari középiskola, a budapesti állami mintarajztanoda és rajztanárképző intézet. Az állami mechanikai tanműhely halgatói nem bírnak önkéntességi joggal.

F. K. Az ön állítólagos barátja — ha csakugyan minden így történt meg, ahogy ön leírta — olyan fráter, akivel nem érdemes száboállani. Önnök vele szemben sommi tennivalója nincs. Rá se nézzen. Az ön hibája súlyos volt, de annyira megszennvedett érte, hogy akiben két krajcár ára sziv van, nem azt látja már önben, amit vélt, hanem a boldog nagy igyekezetét, amivel lakolni akart. Nagyon köszönséges, durva lelki ember lehet az, aki nem batóit meg ennyi megbánás. A tanács nehéz, de mégis próbálunk adni egyet. Jelentse föl azt az urat a bíróságnál. S ha aztán ő az ön dolgával hozakodik elő, hát önnök éppen az kell. Tessék egymás elé állítani a két vétkest. Egyik vétkezett s aztan kihívó és szemtelen, a másik vétkezett s halálos ítélet mondott érte magára. Az ön helyében mi — illetőleg e sorok írója — provokálna az összehasonlítást s ezzel kapna igazi elégtételt.

Zsambék. Van, IX. Ülöi-ut 83. szám alatt.

KÜLÖNFÉLEK.

† **Álomkör Afrikában.** Afrikát járó tudósok sokszor emlegettek már valami álomkört, amely Afrika több vidékén, főképpen pedig a Kongón lepi meg az embereket és tized áldozatokat is. Ezt a betegséget most már Európában is tanulmányozhatták. A londoni Charing Cross-kórházban a minap meghalt két néger fiu, aki ebben a bajban szenvedett. Tavaly a nyár vége felé kerültek szülőföldjükről, Mbanza Manteka falucsikából Londonba, hogy ott gyógyítsák őket. Hét hónapon át aludtak s az orvosok nem tehettek egyebet, mint azt, hogy megfigyelték a betegségük lefolyását. Eli Mboko, az öregebb négergyerek csukott szemmel nyugodtan feküdt, s úgy látszott, hogy semmit sem álmodik. Néha-néha oda ültették egy karosszékbe, a kandalló mellé, amelyben élénken lobogott a tűz, de ott sem ébredt fel. Csak akkor küzdhetett egy kissé az álom ellen, amikor evett. Az első időkből az ápolók kivitték valamelyik erkélyre, ahonnan néhány pillanattal rámeredt az utca mozgalmára, de néhány pillanattal múlva behunyt a szemét, s azontul apatikusan ült, a külvilág teljesen elveszett reá nézve. Ha néha-néha erős szakkal felrázták, s beszéltek hozzá, akkor kimeresztette a szemét, s vontatottan felelt néhány szóban, de már a következő kérdéskor nem vett tudomást, feje a mellére hanyatlott, melyen aludt újra. Legutóbb erős lázba esett, s azután a nélkül, hogy még egyszer magához tért volna, elaludt örökre. A másik kis néger fiu, Tendo Mkaloo állapotában mintha javulás állott volna be. Egy reggel felébredt letargiából, nagyon eleven lett, sőt néha nevetgált is. De néhány nap múlva újra visszaesett a bajába s több hónapig tartó mély álom után erős vonaglások közben meghalt.

† **Városépítés egy nap alatt.** Ezt is Amerikától kell megtanulni. Oklaona tartomány, mint a párisi *Evenement* írja, egy nap alatt lett gazdagabb egy várossal. A múlt hónap 22-ikén hidat vertek a Washita nevé folyón. A hidon átmentek a mérnökök, felmérték a földet és el is adták rögtön, vevő volt, amennyi kellett. Az alkudozók felverték a háztelkek árait egészen 900 dollárig. Délre már átmentek keresztelők is a hidon, az élethez szükséges mindenféle holmival. A kőművesek építőanyagot szállítottak és rögtön hozzáálltak az építéshez. Estig 800 lakosa volt a városnak, meg volt választva polgármestere, tisztviselő testülete, rendőrkapitánya, az ideiglenes boltok megnyiták és megkezdődött az élet. Az *Evenement* ezt már nem írja, de Amerika már nem volna az, ami, ha estig nem hangzott volna el abban az új városban az első revolverlövés, ha nem lincelték volna meg még aznap egy négert, ha nem tartották volna meg az első színhez előadást, ha nem hívtak volna meg a megnyitó ünnepre valami híres énekesnőt egy másik világrézből. Mert vagy Amerikáról van szó, vagy ne beszéljünk a dologról!

† **Egy levelezőlap kalandjai.** A posta sem az a szürkő intézmény, amelyről ne jégvezethetőnek fel a krónikások néha érdekes dolgokat. Ime nevekkel, pontos adatokkal egy levelezőlap kalandjai: Bécsben S. Ungar feladott egy levelezőlapot 1885.

október 26-ikán Lembergbe Victor Goldbaum névre. A postabélyegző tanúsága szerint a levelezőlap megérkezett 1885. október 28-ikán. A levelezőlap akkor ugylátszik eltűnt, mert csak 1899. május 20-ikán került újra napvilágra. Ismét csak a postabélyegző tanúsága szerint a levelezőlap ezek után 4 napig tévelygett még Lembergben, aztán a mezggyézzel került vissza a minap a feladóhoz Bécsbe, hogy a címzett meghalt. Rossz nyelvek a posta megbízhatatlanságáról beszélnek az ilyen eset hallatára, pedig csak dicsejtre méltó az a lelkiismeretesség, amely egy röpke kis levelezőlapot sem enged beleveszni a nagy világúrbé.

† **Az intrikus pikkoló.** Bárhol történt, mind-egy, de a dolog megesett. Nemrégiben megházasodott egy borban utazó úgnök. Szép fiatal feleséget vitt a házába, s zaklatott hivatásához híven alig egy héttel az esküvője után már utra is kelt. Mielőtt elutazott volna, vett egy képes levelezőlap-albumot s megígérte a fiatal asszonynak, hogy minden olyan városból, ahol szép a vidék, vagy valami történeti nevezettség van, fog neki küldeni képes levelezőlapot. Igéretét meg is tartotta. Azután kap egy napon egy levelezőlapot szép kies vidékről, amelyre egy hangulatos verseske van nyomtatva. Ceruzával pedig ez a mondatocska van oda vetve:

Urascájája pompás egy fickó, mondhatom!

Betty,

Borzasztó volt az az izgalom, ami az asszonyt elfogta, amikor ezt a néhány szót elolvasta. Biztos volt benne, hogy az ura mecsalta, s rögtön utazni akart az urához, hogy azzal a könnyelmű és szivtelen nővel meglepje, aki így tönkre tette a boldogságát. Hiába csillapította az édes anyja, hogy így, így, valaki gonosz tréfát követett el, nem halgatott senkire, s elhatározta, hogy a reggeli vonattal utazik. De reggel nem utazhatott, mert idegláza esett. Férje, akit a bajról értesítettek, robant haza, s amikor meghallotta, hogy mi történt, a haját tépte dühében. Erősködött, hogy valaki csuf játékot űzött vele. És rögtön intézkedett is, hogy a csiny elkövetőjét kinyomozzák. Rá is akadtak a gonosztevőre. Annak a hotelnek egyik pikkolója volt, ahol az utazó megszállott. A hoteltulajdonos csaknem kitepte a fickó fülét és irgalmatlanul elcsapta a kis vicselőt. Mire fogja vinni még ez a babszemjankó, ha meguól!

† **A kuruzsló titka.** Dr. Vauseblem, a híres hollandi orvos, Londonban, ahol több év óta praktizált, egyszer egy vásártérre vetődött. Hát legnagyobb meglepetésére kuruzslót lát, aki pompás négyes fogatban, fényes ruhájú szolgáktól kísérvé bejárja a teret, nyomában hatalmas néptömeg, amely a csodaszertét kapkodja. Dr. Vauseblem megkérdezte, hol lakik ez a népmitó, azután fölkereste. Alig lépett be hozzá, a népmitó, azután fölkereste. Alig lépett be hozzá, a népmitó, azután fölkereste.

— Azt kell hinnem, hogy már találkoztunk valahol, de nem tudok visszaemlékezni, hogy hol és mikor.

— Teljesen igaza van — felelte a selyembe bársonyba öltöztött házigazda — majd fel is világosítom mindjárt. Sok esztendőig szolgálatban voltam Lady Waternél, akit ön gyakran meglátogatt.

— Ugy van, úgy van, most már emlékezem,

de mondja csak tisztelt uram, hogyan lehetséges az, hogy ön nevelés és minden ismeret nélkül mint orvos működik és rövid idő alatt igen tekintélyes vagyont szerzett? Nekem nincs ily szerencsém, pedig már negyven esztendeje vagyok orvos és dicsekvés nélkül mondhatom, hogy nem is rossz orvos.

— Ezt is megmagyarázom, — felelte az egykori szolga. — Feleljen kérem erre a kérdésre: ön nemde London egyik legnépesebb utcájában lakik; hány ember megy el naponként az ön lakása előtt, ugy nagyjából?

— Hát ezt bajos egy kicsit megállapítani, de hát mégis, azt hiszem, hogy ezer ember.

— Helyes. És hány van köztük, mit gondol, olyan, akiknek normális az eszük? Értecsen meg, romlatlan, egészséges észről van szó!

— Mondjunk, legjobb esetben száz.

— Látja doktor ur, — mondotta erre ravasz nevetéssel a kuruzsló, — ez az én egész titkom, s ezzel meg is kapta a választ: az a bizonyos száz az ön páciense — a többi az enyém. Ez az állapot nem is fog változni a legközelebbi száz esztendő alatt.

† **A pincérek szakállja.** Anglia társadalmi életében fontos tényezők az etikai társaságok, amelyek az emberi jogok védelmében hathatós harcot folytatnak bárhonnán jövő támadások ellen. A *The Ethical World*, ezeknek a társaságoknak nagy tekintélyű folyóirata, májusi számában lelkes módon kel a védelmére a pincéreknek, akiket eltöltöttek a szakállviseletől.

„A német városokban” — írja a *The Ethical World* — „a pincérek körében mozgalom indult meg azok ellen a fogadások és vendéglőskök ellen, akik őket a szakáll viseletétől eltiltják. Lesznek talán, akik ezt az ügyet egyáltalán nem tartják fontosnak, de a komoly gondolkodó bizonyára fölismeri társadalmi jelentőségét. Ha ennek a szónak: *személyes szabadság* tényleg van értelme, akkor magában foglalja az egyének azt a jogát is, hogy saját természetük szerint fejlődjenek. Azért is a zsarnokság legaljasabb fajtája az, amely a szolgáló egyéneket külső tekintetében bizonyos egyformaságba akarja kényszeríteni, a szerint, amint az a kenyéradó kényének megfelel. Mi azonban nagyon örvendetes jelt látunk abban, hogy egy társadalmi osztály, amelyet saját alázatossága a polgártársak szemében lefokoz, az egyéni méltóságot megőrizte és eléggé bátor, hogy azt erővel érvényre is juttassa.”

Hát ez mind igen szép és igaz, amit a *The Ethical World* ír, csak hogy a dolog motívumára nézve zavarban van. Nem az emberi méltóság, hanem a köztisztaság kérdése az egész. Tessék elképzelni egy rozgó szakállu remetét, amint az embernek zöldbá fózéketet szerviroz. Elfog a borzalom és az undor már a pusztá gondolataira is, pedig úgy szeretem a zöldbabot!

† **Spárgakonzervek.** A cukorborsón kívül a spárga az a főzelék, amelyet a legnehezebben lehet konzerválni. Ime egy mód, amelylyel ezt a drága és finom eledelt télire is eltehetjük, a nélkül, hogy különös költségbe vernök magunkat. Miután a spárgát gondosan megtisztítottuk és meghámoztuk, sósvízbe helyezzük el, amelybe néhány szegfűt és egy-egy

KIS KRONIKA.

Rippl-Rónait és László Fülöpöt addig szidták és nevezték idehaza, amíg mind a kettő nagy kitüntést nem nyert a párisi túrlaton. Ugy látszik, jó, ha itthon szidnak valakit. Kérem, csak szidják tovább is a talantomokat, zárják ki őket továbbra is innen-onnan, oszszak kettő ezental is az érmeke, hogy mind elmenjen, s ne maradjon itthon, csak a konthárok, az utcaasfűtők, a stréberek, a reklámmájerek meg az üzletemberek. Így aztán rendbe jövünk.

II

Egy newyorki szakmunka szerint sehoh a világon oly pompásan nincs a szemétkihordás kérdése megoldva, mint Budapesten. Csak hogy végre elismerték róluak, hogy szemét dolgában mi vagyunk az első a világon!

A borhamisitök fizette bírságból törvény szerint jótékony célra is jut egy rész. Így történt, hogy Szegzárdon 15.000 forintra szaporodott a szegény-alap. Ez megdöbbentés. De ha mindazok után a panamak, fizelmek és zsebelések után, amelyek az ugynevezett jótékonyági egyletek elkövetnek, csak egy liter tiszta bort kellene fizetni valami közös pincébe, egyszerbe helyredálna a magyar borok megrongált jó hira. Ez még megdöbbentőbb.

Egy elmés budapesti házi-asszony ma szalonjában a következő táblát függesztette ki:

DREYFUSARÓL
és
KORYARÓL
nem szabad beszélni.

És neki volt igaza.

Kellott ez nekik?

(Jelenet a Népszínház előtt.)

Az egyik orvos: Én egy elomít

végezem és nyolc gimnáziumot.

A másik: Éz tizenkét év.

Az egyik: Öt év az egyetem. Ez

tizenhét esztendő. Ennyit tanultam.

A másik: És most elcsapták.

Színházi orvosnak lenni szép, de

gyors. Ön volt, ön nincs.

Az egyik: S mindez egy bizo-

nyitvány miatt. Mondhatom, ez volt

életem legnagyobb bizonyítványa.

Tizenhét esztendőig tanultam,

s most hivatalosan elismerik

rólam, hogy nem értek a zsábá-

hoz. Aláírtam, mert ű azt mondta,

hogy fáj. És ha ű azt mondta,

hogy fáj, akkor fáj.

A másik: Neki fáj?

Az egyik: Nem, most már nekem

fáj. (Szomorúan távozik.)

△

Megint a vízmérő órák! A közgyűlés azt mondja, hogy fabatkát se érnek, a közönség tiltakozik ellenük, retteg tőlük, a bizottsági ülésekre — ha az órákról van szó — el se mennek a városatyák, da azért mégis törhetlenül

forszírozzák a vízmérő órákat. Ugy látszik, még sem olyan haszon nélküli dolgok ezek az órák!

✉

Budapestben hébe-hóba megjelenik egy bizonyos automobil kocszi, egyetlen egy. Ehhez az egy kocsiohoz most megtalált a magyar automobilklub. Lám, vannak fluk, akik erős akarattal világra tudják hozni az — apjukat ...

Szemétet ki elhordatja, Városunknak egyik utja, Ki, ha nagyon tiszták vagyunk, Kis szeméttel is bért, Röviden: az ifjabb Csány Bécs városnak városán, Málképp mondom: E göstülü szemétdombon A pódiúmra felállt, S a szeméttől preleált. Amit mondott, jó volt; Halgatóság „hoch”-olt S ahogy ez már lenni szokott, Megdicsérték a szónokot, S az evésnek lévén sora, Következett a vacsora. Várigitték a id kosztot.

S Luéger úr mondott tosztot.

Nagy dícsérétképpen Felköszönté szépen

Már amit ott lehetett ...

Értsd: a magyar személt.

MORÁL:

Nem vajúja ki egymás szemét

Luéger, s a személt.

✗

A Katonák szerzőjének figyelmébe ajánlja. Minden katonatiszt fizetéséből elején levontak egy részt az Albrecht-szoborra. Miután megtiltották nekik hogy a Katonák előadására elmenjenek, megmaradt náluk a földszinti szöllye ára. Most ide fizették.

✗

Monaco derek fejedelme az északi sarkra utazik. Ha nem ismernők oly kitüno és jelleme férfunak, mint aminő, azt kellene hinnünk, hogy Andréval óhajtat makaóznia. Nem is volna rossz ötlet, ha eljárné tőle léghajjót, főkáit, embereit, s végül az északi sarkot. Kinek miye van, azzal hódít.

csomó spárgának megfelelően egy nyolcad liter ecetet kell tenni. Azután agyagedénybe kerül a spárga, s ott újra meghintjük sóval, leöntjük vízzel, de csak annyival, hogy éppen ellepje s úgy hagyjuk az egészet három napig. Negyednapon üvegekbe rakjuk a spárgát, ráöntjük a sósvizet és pergament papirossal lezárjuk az üvegeket. Az üvegeket arra egy háromnegyed részében hideg vízzel megtelt üstben a tüzelyre tesszük és egyszer felforraljuk. Vigyázni kell arra, hogy ne rázogatassuk az üvegeket, s hogy hűvös helyen tartsuk őket. Az ilyen módon megőrzött spárgát éppen úgy kezeljük, mint a frissot, csak használat előtt tiszta vízzel leöblítjük. A spárga konzerválásának egy másik módja: A spárgát lapos agyagedénybe tesszük, leöntjük vízzel és erre a vizre körülbelül egy centiméternyi vastagságban faolajat. Az agyagtálat légmentesen elzárjuk pergamentpapirossal. Három hónap elmultával úgy a vizet, mint az olajat megújítjuk. Ez esetben nem szabad az edényt rázni, hanem védt hűvös helyen kell tartani.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Gazdák szövetsége. A Nyitrai Gazdák Egyesülete ma Nyitrai közgyűlést tartott, amelynek az adta meg a kiváló fontosságot, hogy ez alkalommal megtörtént az egyesülése a gazdáknak, akik a jégbiztosító szervezetet alakítására vonatkozó akcióban két táborba szakadtak. Ez a fúzió nagy lépéssel viszi előbbre a létesítendő szervezet ügyét, amely egyértelmű a magyar gazdák egyik legfontosabb érdekével. A gyűlésen közel kétszázan vettek részt, akik nagy ovációkban részestettek Károlyi Sándor gróft, Zselénkszy Róbert gróft is nagy figyelemmel hallgatták és különösen zajos tetszés és helyeslés kísérette Nagy Dezsdó logikusan megokolt beszédét, amely figyelmeztette a gazdákat arra a rendkívüli fontosságú kérdésekre, amelyek a gazdák együttes működésében ebben a kérdésben kívánatosak teszik. Ez a beszéd nagy impulzust adott az egyesülésre, amely immár közelállónak tekinthető.

A közgyűléstől nyitrai tudósítók a következőket táviratozza: A Nyitrai Gazdasági Egyesület ma tartotta az évi rendes közgyűlést, amelyen elsősorban Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert, gróf Károlyi Sándort és gróf Desseuffy Aurélt a magyar mezőgazdaság érdekében teljesített munkásságuk elismeréséül tiszteleti tagoknak választották meg. A közgyűlésnek érdekes mozzanata volt Mezey Gyula alelnök lemondása, amelylyel megszűnt a megye és az egyesület között eddig fennállott differenciális viszony. A lemondott alelnök helyett gróf

Eszterházy Jánost választották meg. A közgyűlésen mintegy száz hízoló a pozsonyi kivitelű hízoló marhavásár létesítésének szükségességét hangoztatta és elhatározták, hogy azt a kereskedelmi és a földmívelési miniszternek küldött üzenet útján fogják kérni. Pozsony város nevében Broly polgármester messzeemenő anyagi támogatást ígért. A közgyűlésen résztvevő százötven felvidéki szesztermelő csatlakozott a szesztermelők országos gyűlésének a határozatához és elhatározta, hogy kivánságai érvényesítését a kormánytól és a parlamenttől is kérni fogja. A közgyűlés után megtartott felvidéki szövetségi gyűlésen mintegy háromszáz gazda volt jelen. Ezen a gyűlésen a szövetségi előadásokat nagy tetszéssel fogadták. A nagyszabású gazdaünnepélyt százhusz terítékes banket követte.

Magyar Biztosítási Évkönyv. Ez a címe annak a hézagpótló magyar szakmunkának, melynek most jelenik meg a II-ik évfolyama. A nagy gondnal és hivatalos adatok alapján szerkesztett könyv első felét a legjellegesebb közgazdasági és biztosítási szakirók tudományos és nagyérdémi dolgozatok töltik be. A kötet második részében az összes biztosítási vállalatok története lesz felsorolva. A könyv bolti ára díszes kötésben 1 forint 50 krajcár lesz, míg előleges rendelésnél csupán 1 forint 20 krajcárba kerül, amely összeg az hónap közepéig a Biztosítási és Közgazdasági Lapokhoz (Aradi-utca 40.) küldendő.

Fizetésképességek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképességeket jelenti: Raile Péter kereskedő Roveredo, Herlinger Mór kereskedő Bécs, Kromplitsch Bertalan kereskedő Budapest (Lónyai-utca 18.) Oehlbaum Jenő kereskedő Kis-Várda, Kranpa Ágost rövidáru kereskedő Mistek, Holzer Mór kereskedő Sopron Szent-Márton, Löwinger Jakob kereskedő Bécs, Jaotard Ernő Trieszt, Farkas Bernát Wolf kereskedő Budapest (Eötvös-utca 6.) Cumar Anna Görz.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 16.25 forint pénzben, 16.50 forint áruban. Bécsben az irányzat valamivel szilárdabb. A nyersszesz ára 16.80 forint pénzben, 17.10 forint áruban.

Repeceolaj és repecepogácsa. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Repeceolaj. E cikk irányzata továbbra is szilárd, a repeceönvényről érkező kevéssé jó hírek gyárosokat további visszatartásra indítja, jegyzése ma nagyban 33.—forint, kicsinyben 34.—forint Budapesten. Repecepogácsa szilárd, jegyez nagyban 5.60—5.70 forint Budapesten.

Takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése.) Felhozott a szokott községekben 55 szeker réti széna, 8 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, — szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (zabos búkköny, sarju, köles, stb.) 700 zsák szecska. A forgalom lanyha volt. — Árak k-ként a következők: réti széna 220—320, muhar 300—340, zsupszalma 160—210, alom-szalma —, takarmányszalma —, kéve tengeri szár —, egyéb takarmány —, zabos búkköny 260—260, lóhere —, lucerna 230—230, köles —, sarju 260—260, szalmaszecska 190—210. Összes kocsiszám 98. Összes súly 117.600 kilogramm.

Borjувásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1243 darab, leölt borju — darab, növendékmarha 30 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 23 krtól 37 krig, elsőrendű 38—42 krig, kivételesen 43 krig, 44—46 krig, elsőrendű 47 krig, növendék marha 18—20, 22—24 krig. Élő bárány — forintig páronkint. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. május 29-én. Készlet 216 darab. Erkezett 1108 darab. Összesen: 1324 darab. Eladatott 981 darab. Maradt 343 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 48—49 — krajcár, 220—280 kgr. sulyban 47—49 — krajcár, 320—380 kgr. sulyban 47—49 krig. Öreg nehéz páronkint 400—560 kilós 46—47 krajcár, Malacok 36—42 krajcárig különként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-márx központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9890 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3137 darab fiatal sertést, 6268 darab magyar hízott sertést, — nehéz sertést, összesen 9405 darabot. Az irányzat lanyha.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 41—42 $\frac{1}{2}$ krig, kivételesen 43 — krajcár, közepminőségű sertés 38—40 krajcár, könnyű sertés 34—37 krajcár, fiatal sertés 40—48 krajcár.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, május 30.

Csendes üzletmenet mellett 20,000 métermáza buza került a forgalomba változatlan áron. Rozsban a hangulat kedvezőbb volt. Egyéb gabonaműveken a forgalom csekély volt és az árak nem változtak.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 9 frt 45 kr, 100 mm. 79 $\frac{1}{2}$ k. 9 frt 60 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 60 kr, 200 mm. 78 $\frac{3}{4}$ k. 9 frt 45 kr, 300 mm. 78 k. 9 frt 35 kr, 100 mm. 77 $\frac{1}{2}$ k. 9 frt 35 kr, 200 mm. 72 k. 8 frt 80 krajcár.

Féjermegyei: 200 mm. 77 $\frac{1}{2}$ k. 9 frt 45 kr, 200 mm. 77 k. 9 frt 35 krajcár.

Pestvidéki: 500 mm. 78 k. 9 frt 25 kr, 250 mm. 78 k. 9 frt 35 kr, 700 mm. 78 k. 9 frt 45 kr, 400 mm. 78 k. 9 frt 35 kr, 200 mm. 77 $\frac{1}{2}$ k. 9 frt 35 kr, 600 mm. 77 $\frac{1}{2}$ k. 9 frt 55 kr, 600 mm. 77 k. 9 frt 52 $\frac{1}{2}$ krajcár.

Bánáti: 400 mm. 74 $\frac{1}{2}$ k. 9 forint.

Bácskai: 450 mm. 75 $\frac{1}{2}$ k. 9 frt 32 $\frac{1}{2}$ kr, 2700 mm. 73 $\frac{3}{4}$ k. 9 frt 12 $\frac{1}{2}$ krajcár.

Dunavidéki: 400 mm. 73 $\frac{1}{2}$ k. 8 frt 90 krajcár.

Ó-Becsei: 1000 mm. 77—k. 9 frt 55 kr.

Szerbiai: 3000 mm. 75 $\frac{1}{2}$ k. 7 frt 60 kr.

Romániai: 8000 mm. 76 k. 6 frt 92 $\frac{1}{2}$ kr.

Török-Becsei: 3200 mm. 77 k. 9 frt 40 kr. Mind 8 hónapra.

Rozs: 170 mm. 7 frt 40 kr, 100 mm. 7 frt 17 $\frac{1}{2}$ kr, 100 mm. 7 $\frac{3}{4}$ frt 100 mm. 7 $\frac{1}{2}$ frt 100 mm. 7 $\frac{1}{2}$ frt 100 mm. 7 $\frac{1}{2}$ frt 100 mm. 7 $\frac{1}{2}$ frt 100 mm.

Árpa: 100 mm. 6 frt 10 kr, 200 mm. 5 frt 85 krajcár.

REGÉNY.

MARIETTE.

(14) — REGÉNY. —

Írta: MARTOS FERENC.

És hiába gondolkozom, nem látok világosan ebben a zürzavarban. Anyám, Georgine, 6k csak javamat akarják, szegények. De nem őszinték s oly gyermekesnek tartanak, hogy azt hiszik, együgyű celszövényeiket nem veszem észre. Mindez, az utazás, Miklós távolléte, Georgine húzódozása, már eleve kigondolt csatateret, hogy szívecském nyugalmát helyreállítsák. S én, bár jól látom az újakat, melyek a szálakat mozgatták, mint jó és hálás gyermek, behunyt szememet s megadom magamat a sorsnak. Talán jobb is így. Talán az igazi boldogság más irányban várakozik még reám, talán ingovány felé csalogatott a pillangó, amely után ezideig futottam, meglehet. De borzasztó ürességet érzek, csakugy látog bensemben, szédülök és minden erőmet össze kell szednem, nehogy eláruljam magamat. A kis fénygolyót elrejttem a ruhámba. Szívem fölött, ott, ahol legjobban érzem lüktetését, a kis bolondnak. Egy kis fénygolyó... vajjon miért küldte? Mit üzen általa? Színe örökké tart, s a remény színe... A mig ez a golyó el nem hervad...? Eljön-e értem valaha? Gondol-e rám? Tépeldök-e úgy, mint én? Csupa kérdés, semmi felelet.

Május 17.

A mai nap a bucsuzásoké volt. A csomagolással, nagyrésztben, elkészültem, különösen az új kalapjaimmal volt sok vesződségem: széles tollszűkkel alig fértek el a ládámban. Apa gyönyörű lawn-tennissel jellemez lement meg hófehér.

testhez simuló szoknyáska, angol derék, matrósipka. Hozzá pompás raquet, arany monogrammal és fehér lakk topán. Igazán fejedelmi ajándék volt, nem hiába hiszem én apáról, hogy ő a világ legkifogástalanabb gavalléja. Valóban élvezet lesz vele kettősben utazni. Sajnálom ugyan, hogy az édes mama nem jöhet velünk (neki fürdőre kell mennie), de másról tudom, hogy apával kettősben sokkal vidámabb és zajosabb életet folytatunk, mintha ő is velünk volna. Apa és én nagyon jól értjük egymást, van valami a vérünkben a cigányéból. Az édes mama inkább a józanságot képviseli a családban.

Istennek hála, átesünk a bucsulátogatásokon, és most már készen vagyok az utazásra. Georgine a jövő héten utazik. Megígértük egymásnak, hogy szorgalmasan fogunk levelezni. Törökné azt is említette, hogy esetleg ellátogatunk hozzánk a Rivierára. Ha Eszéken megunom a gavallérokat, — mondta Georgine nevetve — vagy ha 6k megunnak engem. Mindenestre értesíts, ha amerikai milliósok tartózkodnak a környéken."

Nizza, május 21.

Oh, Nizza! Miért nem tudok rimeket faragni, hogy versekben énekelhetnék meg! Hosszu és eléggé fáradságos utazás után, ime, hirtelen, mint Aladdin előtt a pusztaságban a kincses barlang, megnyílik előttem is a paradicsom, az üdvösség, az örökké tartó tavasz országa! Ez a város azt a benyomást teszi rám, mintha nem is volna igazi város, olyan mint a többi. Az utcák ragyognak a tisztaságtól, hófehérek és tündöklők: pedig sehol egy utaspró, még rendőrt sem látok. Az emberek, akik az utcában lézengenek, olyan lassan mozognak, mintha nem volna semmi egyéb dolguk, mint szívni a napugsárral telt, zamatos, üde levegőt. Ah, ez a levegő, mely a tenger felől áramlik, örökös mozgásban, mint egy másik, láthatatlan tenger a látható felett, s hol inceskedve legyezgeti az arcot, hol édesen, balszamosan szűrődik a tüdőbe! Szívom, szívom s úgy érzem.

táplál, újjászül. Édes, mint a tej, illatos, mint a virág. Az ember elfelejt gondolkodni, csak szívja magába, mohón. S köröskörül minden henylet, mosolyog, örül az életnek: a narancsfák és olajligetek a tengerparton, a dus déli növényzet, mely a sziklákat is beborítja, a barnára égett gyermekek, akik sivalkodva játszanak a part fővenyében, a tarka-barka, nemzetközi társaság, mely a Promenade des Anglais hullámzik, nagybörézt fiatal párok, egymás karjába fűződők, rokkant öreg urak, világos, söt fehér ruhában, a divat utolsó szépségeit majmolva, szürke, pepitaruhás englishmanek, déleg járásu magános hölgyek, óriás, vagy alig észrevehető virágkalappal, rikitó eleganciával öltözve. Ebben a pillanatban érzem nagyhatalmat, óh felsőges bálványunk, kinek hódolni élvezet és gyönyörűség: ime, a világnak eme részén, hol a természet minden szépsége kis dióhéjba szorítva, káprázat szívet és lelket, még itten is uralkodik a divat. Végtelen tenger, illatos ibolyaerdők, olajfaligetek, örökzöld pázsit, sugárzó menybölt, mindez hátterbe szorult néhány párisi szabóégyremekei előtt. Az emberek a tengerpartra gyűlnek, estefelé, csodálni a naplementét, a mikor búvájos színek játszik a tenger és tulajdonképpen a toaletteket esdőlják a tengerparton. Ez a szabók diadala Apollón!

Május 23.

Ma reggel az Avenue Masséna-n a papa egy régi ismerősével találkozott. Borkman svéd bankár, aki az év legnagyobb részét rendszeren a Rivierán tölti, még abból az időből ismeri a papát, amikor mint fiatal legényemberek együtt látogatták a monte-carlo játékszalagot. Nagyon megörültek egymásnak és délutánra találkozót adtak a Jeteé-Promenadeon. Amikor elváltak, apuskám hallgatagga lett, magába mélyedt, mintha ez a találkozás régi, viharos emlékeket támasztott volna fel a lelkében. Iparkodtam eszögösömmel kedvre deríteni, de nem sikerült.

(Folytatása következik)

Zab: 100 mm. 5 frt 90 kr. 100 mm. 5 frt 80 kr. 100 mm. 5 frt 70 kr. 100 mm. 5 frt 65 kr.

Tengeri: 400 mm. 4 frt 55 krajcár. Készpénzfutás mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for commodity types (Buza, búsági, Mészavideki, etc.) and their prices in various units.

A határidőzlet folyamán a következő köte- sezk történtek: Buza októberre . . . 8.70-8.65-8.69-8.77-8.75

Déli egy órák a következő záróárakat állapi- tották meg hivatalosan a tőzsdén: Buza májusra . . . 9.03 pénz 8.76 áru

Délután fél 5 órák zárul: Buza októberre . . . 8.59-8.60 Rozs októberre . . . 6.71-6.73

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde, buzdítva külföldről érkezett jobb jelentések által és befolyásolva azon körülmény által, miszerint általában kedvezőbben ítélik meg a szőnyegen lévő kiegyezési kérdést, szilárd magatartást tanúsított. A forgalom némileg élénkebb mértékűt öltött s az árfolyamok karöltve emelkedtek.

A helyi piac mérsékelt forgalom mellett szintén a javulás szimptomáit tüntette fel. Rima részvények a külföldi vas- és kőszénbányapiacra beállott hausse-áramlattal befolyásolva csaknem 3 frttal emelkedtek.

A déli tőzsde keveset változott, zárlatnál valamivel gyengébb.

Valuták és éreváltók változatlanok. Az előtőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 387.25. Osztrák hitelrészvény 357.50-357.80. Osztrák-magyar állam-vasuti részvény 356.50-357.25.

A déli tőzsde változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 386.90-387.50. Osztrák hitelrészvény 357. — 357.65

Az utótőzsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 357.20-357.30. Magyar hitelrészvény 386.80.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 357.30 forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, etc.

Pesti magyar keresk. bank . . . 1429.— Egy. Budap. fõv. takarékpénztár . . . 1184.— Magyar orsz. közp. takarékpénztár . . . 778.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság. a) Magyar Allamadósság. Aranyjárdék 4% . . . 119.50 120.— Koronajárdék 4% . . . 96.90 97.40

b) Osztrák Allamadósság. Koronajárdék 4% . . . 100.25 100.75 1864-es sorsjegy 4% . . . 171.50 173.50

c) Idegen Allamadósság. Eszék 100 frankos sorsjegy 2% . . . 35.50 36.50

Más kölcsönök. Budapesti fõvárosi kölcsön 4% . . . 95.— 96.— Budapesti fõvárosi kölcsön 4 1/2% . . . 66.70 100.75

Takarékpénztárak részvényel. Egyes. fõvárosi . . . 1185.— 1187.— Magyar általános . . . 297.— 299.—

Budapesti intézetek kibocsátása. Belvárosi takarékp. zálogl. 4 1/2% . . . 100.— 101.— Egyes. fõv. takar. rkp. zálogl. 4 1/2% . . . 100.— 101.—

Elsõbbségi kötvények. Adria elsõbbségi kötvény 4 1/2% . . . 100.50 101.50 Budapest-pesti vasut 4% . . . 97.— 98.—

Bankok részvényel. Bankgyõzõ . . . 94.— 96.— Kereskedelmi rész- v. ny. társaság . . . 185.— 188.—

Gõzmalomok. Concordia . . . 250.— 260.— Hengermalom . . . 530.— 535.—

Biztosító társaságok részvényel. Bécsi biztosító tsz. . . 210.— 216.— Fonciere . . . 100.— 102.—

Bányák és téglagyárak részvényel. Brassói bánya . . . — — — Kõbánya gõtég. . . 735.— 740.—

Vasmûvek és gépgyárak részvényel. Gárdasági gépgy. . . 140.— 145.— Nicholson . . . 107.— 110.—

Külföldi vállalatok részvényel. Ait. vagy. -Slova. . . 568.— 571.— Királyi sertésd. . . 45.— 48.—

Table titled 'Könyvnyomdak részvényel.' listing various book publishing companies and their stock prices.

Table titled 'Sorsjegyek' listing lottery tickets and their prices.

Table titled 'Féznemek.' listing gold and silver prices.

Table titled 'Külföldi váltók (látra).' listing foreign exchange rates for various cities.

Table titled 'Határidõre kötött értékpapírok.' listing various financial instruments and their prices.

A budapesti terménytõzsde. A terményüzletben a szezonserû hangulatnak megfelelõen alakultak az árak és végül a termény- üzleti árjegyzõbizottság hivatalosan a következõ ár- folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 40.—46.— forint, vörös tszai, alföldi és felvidéki 28.—30.— forint.

A bécsi gabonátõzsde. Étes, május 30. (A Budapesti Napló tudósítójá- nak telefonjelentése.)

Az elõtõzsdén tartózkodó a spekuláció a kiegye- zési tárgyalásokra való tekintettel. A déli tõzsdén tartottak az árfolyamok.

Bécs, május 30. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany- járdék 119.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.25.

Bécs, május 30. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papír- járdék 100.70. 4% os osztrák aranyjárdék 120.10.

Berlin, május 30. (Tõzsdéi tudósítás.) A tegnapi párisi tőzsde és a német esti tőzsdék lanyhasága nem gyakorolt hatást a megnyitásra, még pedig a bányáértékek élénkesége miatt.

Járadék 100.30. Osztrák hitelrészvény 223.25. Déli vasut 26.10. Károly Lajos vasut... Orosz bankjegy 216.95. 4% új orosz kölcsön 100.30. Török dohányrészvény... Olasz járadék 95... Magyar hitelbank... Dnyamit Trust 179... Harpeni 202.40. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 30. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm feletti súlyban) 45—46 1/2 krajcárig.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kincstárnak. A kereskedelemügyi miniszter Horánszky Gyula és Marsovszky Miklós magyar királyi vasuti és hajózási biztosoakat magyar királyi vasuti és hajózási főfelügyelőkké, az utóbbi számfelveti minőségben, dr. Dénes S. Sándor végzettt joghallgatót fizetés nélkül miniszteri segédfogalmazóvá, Mallinarich Ádám magyar királyi posta- és tévira-mérnököt a magyar királyi államépítészeti hivatalok személyzet létszámába a IX. fizetési osztály első fokozatába királyi mérnökök kineveve... A pénzügyminiszter a dévai pénzügyigazgatósághoz Dombi Lajos vár-

megyai aljegyzőt pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, az antalfai magyar királyi adóhivatalhoz Salamon Károly adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká végleges minőségben, a fásoti királyi adóhivatalhoz Miksy János adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a lugosi magyar királyi adóhivatalhoz Kovya Albert II. osztályú adóhivatali ellenőrt I. osztályú adóhivatali ellenőrré, a zombori magyar királyi adóhivatalhoz Lindtner Armin II. osztályú adóhivatali ellenőrt I. osztályú adóhivatali ellenőrré, a nagyvárad magyar királyi adóhivatalhoz Szondi Vilmos nagyvárad adóhivatali segédé, a mező-kövesdi magyar királyi adóhivatalhoz Jakab Sándor adóhivatali díjazt gyakornokot ideiglenes minőségű adóhivatali, a győri magyar királyi adóhivatalhoz Mersich István magyar királyi állami végrehajót adóhivatali tisztá ideiglenes minőségben, Thinschmidt Részös díjazt adóhivatali gyakornokot ideiglenes adóhivatali, az alsó-dabasi magyar királyi adóhivatalhoz Szaraz György rozsnói díjazt adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztá, a szeredi magyar királyi adóhivatalhoz Eötvös Mihály nagy-somkuti adóhivatali díjazt gyakornokot adóhivatali tisztá, Mitozyicz Alfréd számgyakornokot a besztercebányai és Kamasz Emil számgyakornokot a szolnoki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez pénzügyi szaktisztáké, a varasdi pénzügyigazgatósághoz Feiser Iván vakutári kezelési gyakornokot pénzügyi irodatíztá, a doési pénzügyigazgatósághoz Sternberger Salomon végzett joghallgatót pénzügyi fogalmazó-gyakornokká ideiglenes minőségben, Rónay Győzőt, Moldt Károlyt és Kertész Ferencet ideiglenes minőségű segélydíjazt magyar királyi pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a szegedi, illetve ungvári és kaposvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez... Az igazságügyminiszter Daróczy János szolnoki törvényszéki aljegyzőt a szolnoki törvényszékhez jegyzővé, dr. Mészöly Endre budapesti lakos ügyvédjelöltet pedig ugyanazon törvényszékhez aljegyzővé, Hiersche József illavai országos fejezeti díjnos a kolozvári királyi javító-intézethez, egyelőre ideiglenes minőségben, tisztá irnokká nevezte ki.

Pályázatok. Rendőrkapitányi állásra Hódmező-Vásárhely t. h. városán június 10-éig. — Irnoki állásra a kézdívásárhelyi törvényszéknek 4 hét alatt. — Irnoki állásra a rimaszombati járásbírósnágnál 4 hét alatt. — Számgyakornok állásra a nyiregyházi pénzügyigazgatóságnál 4 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Szerda, május 31. — Római katolikus: Petronella. — Protestáns: Petronella. — Görög-orsos (május 19.) Pátrik és t. — Zsidó: Sziván 22. — A nap két reggel 3 óra 52 percek. — Nyugszik este 7 óra 31 percek. — A hold két éjjel 12 óra 5 percek. — Nyugszik délelőtt 10 óra 51 percek.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. A belvárosi felsőbb leányiskola tornaiünnepélye a Nemzeti Tornacsarnokban délután 5 órakor. A Magyar Tanítók Kaszinójának rendkívüli közgyűlése este fél 8 órakor. A Magyar Országos Állatorvos Egyletét rendes ülése délután 5 órakor az állatorvos főiskolában.

Nemzeti Múzeum: Képtár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15). Nyitva van délelőtt 9-től délután 1 óráig. A múzeum többi terei 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Tavaszi nemzetközi tárlat a múcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 óratól este 6 óráig. Belépődíj 50 krajcár. A Nemzeti Szalon kiállítása nyitva délelőtt 9-től este 9-ig, a Kossuth Lajos-utcai Czirák-palotában. Belépődíj 20 krajcár.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig. Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva este fél 7 órá-tól fél 9 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. A Hódoló díszfelvonás. Eisenhut Ferenc óriási kör képe, látható Városliget, Andrásy-ut végén, reggel 9 órá-tól este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmertörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-pörközti bazár, Keresepi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyitva van saakkönyvtár, Keresepi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óratól 12-ig. Allatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. Budapest, május 30.

A magas légnyomás mindjobban a kontinensre húzódik, míg az alacsony nyomásu területek kelet felé elvonulóban vannak.

Az idő délelkeleti Európában még mindig esős és a hőmérséklet a kontinensen még mindig alacsony. Hazánkban — különösen a déli és keleti vidékeken — még mindig voltak esők. Az eső helyenkint (így Zomborban, Eszéken, Szombolyán, Nagylakon, Szegeden, Szolnokon, Dabrecenban, Akna-Szlatinán és Nagyváradon) igen bő volt. A hőmérséklet állandóan alacsony; az éjjel sok helyütt egész 5 C°-ig lement a hőmérő. Tekén (Kolozsv.) tegnap d. u. heves zivatar volt jégesővel, mely a gabonát és gyümölcsöket kárt okozott. Betlenben (Szolnok-Dobokan) pedig tegnap d. e. volt heves zivatar, felhőszakadászerű eső, szélvihár és jégesővel, mely általános kárt okozott.

Küldés: Egyelőre még borús, hűvös, de egyébként száraz idő várható, később derülés és a hőmérséklet emelkedése valószínű.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dun, Rába, Dráva, Mur, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborecs, Ung) and water level measurements for various stations like Schöding, Pászán, Lina, etc.

Iwonic-jódfürdő GALICIÁBAN. A transzverzális-vasut állomása, Krakkótól 5 órányira. A Kárpátok nyugati lejtőjén, 410 méter a tenger fölött, körülvevő mintegy 1000 holdra terjedő ósregi fenyőerdőtől, a kontinens legerősebb jód- és bromtartalmú forrásait, valamint egy vastartalmu hatalmas iszapteleppel és néhány erős acéforrással. A legnagyobb kényelem, teljes fürdőberendezés, orvosilag vezetett hidegvízgyógyintézet, iszapfürdő, belélegző készülék: Kizárólag villamnyilágítás. Regényes fekvésnél, valamint óndudus levegőjénél fogva a legkelemesebb éghajlatú tartózkodás. Ezenkint körülbelül 5000 fűrdővendég és 4000 turista keresi föl. Idénytartam május 20-tól szeptember végéig. Állandó széküldés ásványvizeknek és forrás-termékeknek a fűrdőigazgatóság által. Az intézet vezető orvosa: Dr. Deb. Csk. Szabadon praktizáló orvosok: Dr. Stanisewsky és dr. Stauber. Prospektusokat kíránatra ingyen küld a fűrdőigazgatóság.

Utazáson nagyon praktikus. — Rövid használat után nélkülözhetetlen. Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva. Bizonysítványt kell Bőcsben 1887. július 3-án. Kalodont. Elismert legjobb Fogtisztító szer. A száj kiöblítése, csupán száj- vagy fogvízzel magában nem elegendő a fogak tökéletes megtisztítására. Ehhez egy fogtisztítószernak használatát egyetlentül szükséges. Mindenütt kapható. Vízgyógyintézet Priessnitzthal. Műdlingben. Bécs mellett, 48 éve áll fenn, 20 év óta Dr. Weiss József vezeti. — Kitűnő gyógyiskorok belső betegségeknek és ideggyógyulak. — Vízkurák — Villamos kurák. — Hízáló kurák. — Mérsékelt árak legjobb ellátással. Prospektusok kíránatra ingyen.

Most jelent meg! Korhadt fakesztek. Irta: Rákosi Viktor. A szabadságharcunk névtelen hőseiről szól ez a kötet, akik korhadt fakesztek alatt, szörteszt az országban alasszák siri álmutak. Érdemes, sötéten színezett, fantasztikus novellákban vezeti elénk a szerző a nagy nemzeti épszt, s hang, felfogás, feidolgozás annyira új és eredeti, hogy ez a könyv a maga nemében páratlan a magyar irodalomban. Ára 1 frt 40 kr. Postal bérmentes küldéssel 1 frt 50 kr., ha az összeg előre utalványoztatik. Megrendelhető a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában. József-körút 18. 2 frtj terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíthetnek.

A legelső származású VIZKETELEG ES SOMOR minden neme és faja ellen figyelemre méltó készítmény az ICHTIOI SÁLYCUL mely ezen bajokat alaposan gyógyítja! Orvosok által is rendelve és ajánlv! Tek. Erényi Béla gyógyszerész urnak Szabad-szállás. A hozám kísérletezés végett beküldött, Uraságot által készített "Ichtioi-Sálycul"-t a vizketeg minden ellen (ótvár, bőrlöbök) teljes megelégedéssel használtam és mint legmegbizhatóbb szert a vizketeg és sömör bántalomban szenvedőknék a legmelegebben ajánlom. — Tisztelettel dr. Lányi László városi orvos, volt katonafőorvos. Egy nagy tégely ára 1 frt 50 kr. Utatás mellékelve. Postal rendeléseket azonban elintéz a készítő Erényi Béla Szabadszállás 4. (Postmegye); kapható a fővártárban is: Török József Király-utca 12.

Univ. Med. Dr. Czinczár J. Bőrgyógyász, bőrápólás, nemi- és húgy-szervi bántalmak kiegészített szakorvosa. Gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű a nem betegségnek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletti bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépeghibát a külföld által elismert legjobb kitűnő módszerrel. Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em. Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig. Külön váróterem hölgyek és urak részére. Levelekre azonnali válasz.

Azok a szenvedő férfiak, kik sok más szerrel való próbálgatás után használták a Dr. EGER-féle injectió Hamamelis Virginica-t, meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmúlja hatáiban a többi hasonló készítményeket, mint-hogy a belse bántalmakat, legrövidebb idő alatt gyógyít. Dr. Eger-féle Injectió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és szétküldési rakatár: Gyógyszerház "NADORHOZ", Budapest, VI., Váci-körút 17.

Dr. MÜLLER fűtörzsorvos-féle injekció és labdacok a legjobb és leghatásosabb szerük új és régi húgy-szöbántalmaknál — húgycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már nyhálan pól alatt, kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos használati utatás minden megrendeléshez mellékeltek. Egy adag ára, friss bájoknál 1 frt 60 kr., üdült régi bájoknál 2 frt 50 kr., postán küldve csomagolással 25 kralit több, portó nélkül. A valódi készítmények egredült megrendelési helye: Szt.-György gyógyszerház, Wien, V., Wimmergasse 33. Rakatár: Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12. Sziveskedjék ezen hírdetést kívágni és megírni.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1899. évi május hó 31-én.
Bűnös szerelem.
Dráma 4 felvonásban. Írta Császár Imre.
Kezdi te 7 1/2 órakor.
Csütörtökön Válság előtt. Pénteken A nők börtöne. Szombaton Fehér néz. Vasárnap Zách család

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1899. évi május hó 31-én.
Jancsi és Juliska.
Mese 3 képből. Szövegét írta: Wette Adoláide. Fordította Ábrányi Emil. Zenéjét írta Humperdinck.
Személyek:
András Beck | A vasorrú bába Berts
Panna Várent V. | Altató bácsi Kann M.
Jancsi Várady M. | Harmat bácsi Wlassák
Juliska Payer

Babatündér.
Látványos ballet 1 felvonásban. Szerzették Hassreiter és Gaul. Zenéjét írta Bayer.
Személyek:
Játékkereskedő Smeraldi | Tiroli baba Sz. Ferenoz
Mindenesé Zolny | Beszélő baba Kranner I.
Segédje Revere | Polichinello Carbone
Plumstörhő Gáborhelyi | Mozgó baba Pini
L. Plumstörhő Führeud | Szercesen baba Monori
Japáni baba Zsuzsanits | Csikós Hauptmann
Spanyol baba Reiss | Magyarbaba Hauptmann
A babatündér Hajdu | Kihnai Jeszenszky
Dobverő baba Blanszky | Jocey Reck A.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1899. évi május hó 31-én.
G. Séverin ur mimodrámai művész vendégfellépésével.
Gaszner Boriska k. a. m. kir. Operaház tagja mint vendég:
„Chand d'habits!“
(A házaló.)
Zenés némajáték 3 képből. Szövegét írta: Catulle Mendés. Zenéjét szerette: Jules Bouval.
Ezt megelőzi:
A királyné apródja.
Vígjáték egy felvonásban. Írták: Heltai Jenő és Makai Emil.
Kezde te 7 1/2 órakor.
Csütörtökön d. u. az „Arany Kakas.“ Este: „Chand d'habits!“ (A házaló) és a királyné apródja. Pénteken, szombaton, vasárnap „Chand d'habits!“ (házaló) és a királyné apródja.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1899. évi május hó 31-én.
A görög rabszolga.
Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerette Sidney Jones.
Személyek:
Antonia Szelepesényi | Diomed Raskó
Iris Hegyi | Silvius Lubinszky
Pomponius Solymosi | Manlius Ujvári
Heliódorus Kovács | Lollius Várnai
Aspasia Bárdy | Curius Ternyey
Archias Kenedich | Melanopis Csatai

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1899. évi május hó 31-én.
Előszóró:
Vasuti baleset.
Énekes bohózat 3 felv. Írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerette: Donáth Lajos.
Ezt követi:
ELŐSZÓRÓ:
Az apja, az anyja, meg ő.
Jelenet. Írta: Faragó Jenő. Előadja: Ráskai Emilia.
Kezde te 7 1/2 órakor.
Csütörtökön és pénteken Az apja, az anyja, ő. Vasuti baleset (harmadszor.) Szombaton B. A. L. E. K. Vasárnap d. u. a becsület. este; Az apja, az anyja, meg ő. Vasuti baleset.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
a Krisztinavárosban.
Szerda, 1899. évi május hó 31-én.
A kőker.
Kezde te 7 órakor.

ÖS-BUDAVÁRA.
Ma szerdán május hó 31-én
A fényes májusi műsor utolsó vigája.
Este 1/8 órakor
Hadnagy uram civilben (vígjáték).
Este 1/2 órakor
A gésa-gimnasium (operette.)
(a négy Madcaps-leánnyal).
Este fél 10 órakor
Megyünk a mamához (bohózat).
Este 10 órakor
Nagy nemzetközi variété előadás.
Este fél 11 órakor
Nagy magyar variété előadás.
Belépő díj este 7 óráig 30 krajcár, aztán 50 kr. Mérsékelt árú belépőjegyek a dohánytűzsdokban.

Országos magy. képzőművészeti társulat
Tavaszi nemzetközi kiállítás
az új műcsarnokban
Nyitva: reggel 9-6-ig este 6-ig. — Belépő díj: 1 korona.
Vasárnap 1-től 6-ig 20 krajcár.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.
A mulató 16 fokra szellőztetve van.
Kezde te 1/2 órakor, vége 12 órakor.
Ma
nagy jutalomjáték előadás
Delbosq Alfred
kedvelt bohóe javára! A ki nevetni akar, annak jönnie kell a Somossy mulatóba!!!
Többek közül:
az élő komikus szobor az Auguszt-tal, Ede herceg (nagyon komikus megnyitó), továbbá, sensatio:
WOLLER Tivadar mint Serpentin-táncosnő, a többi műerők szintén fellépnek az új fényes számaikban.
Nagy siker!! Nagy siker!!

Die Perlschnur
énekes bohózat 1 felvonásban
KUTSCHERA ALAJOS-tól, ugymint bucsufellepte a májusi műsorunk.
Holnap, 1899. június 1-én egész új sensatiós különlegességi műsor.

A Kőbányai Királysörfőző Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellősebb tödítő ital.
Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kétyl budapesti, — és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

ELSŐ BUDAPESTI KÁVEMAGAZIN szétlőlési osztály.

KÁVE

elvámolva és bérmentve.

4 1/2 kg. Kuba kávé	frt 6.50
4 1/2 kg. Jáva kávé	6.50
4 1/2 kg. Mokka kávé	6.50
4 1/2 kg. Gyöngy kávé	6.50

Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beutalásával küld.

BELÁK ISTVÁN
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-utca 4. sz.
Telefon 61-75.

ismételadónak a budapesti fővámbházból átvéve, hordókban vagy zsákokban.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-férflak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kártyozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
Aranyjegyet 25 kr. levélfegy beutalás ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 5167

Magyar Könyvtár.

Szerkesztő: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai.)

A legújabb számok a következők:

113. Papp Dániel. Utolsó szerelem és egyéb elbeszélések. Papp Dániel kétségtelül egyike a legújabb magyar elbeszélő irodalom legkiválóbb műveinek. Gondolattélmény, eredeti életfelfogás, eleven, művészi stílus teszik éreztet.

114. Molière. A botcsinált doktor. Vígjáték három felv. Ford. Gabányi Árpád.
Molière az egyik legnépszerűbb és legvidámabb darabját Gabányi kitünően ültette át magyarra.

115. Virág Benedek válogatott költeményei. Bevezette és jegyzetekkel ellátta Zilinszky Aladár.
A magyar klasszikus iskola e legelső kiválóbb költőjének minden tekintetben sikerült kiadása.

116. Murai Károly. Mese-mese.
Nem gyermekmesék, hanem a népszerű szerző derült világnézetének a mese köntösében való megnyilatkozásai.

117. Dr. Korchmáros Kálmán. Kerékpáros káté.
E számos képpel ellátott füzet minden magyar kerékpárosra nézve nélkülözhetetlen. A kerékpárral való bánást, a nagyobb turokhoz való készülést stb., szóval mindent alaposan és világosan megmagyaráz.

Megrendeléseknél elegendő a füzet számát jelezni.
Egy-egy füzet ára 15 kr.
Minden füzet egyenkint kapható.
Megrendelhetők:
a Budapesti Napló kiadóhivatalában,
Budapest, József-körút 18. szám.
Teljes leírások kívánatra ingyen és bérmentve küldetők.

UJ! UJ!
Páratlan szerdák.
Írta Szomaházy István.
Ára 1 frt 50 kr.
Vidáre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összegre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában.

Eppen most jelent meg:
Jósolás
kézből.
Több külföldi író nyomán írta:
fj. Lónyay Sándorné.
Ára 1 forint.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában,
József-körút 18.
2 frt terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beutalás ellenében teljesíthetnek.

Helyesbített hajójáratjegyzék.

„Adria“

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság
Vezérigénysége: HOFFMANN S. és V.
1899. június havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1899. június
Fiume	Liverpool	Andalusian	1-10
"	Hull, Newcastle o/T.	Volturno	11-10
"	Rouen	Szent-László	1-10
"	London	Wm. Bailey	5-15
"	Liverpool	Samaria (C. L.)	5-15
"	Rotterdam,	Stefania	5-15
"	Antwerpen	Báthori	5-15
"	Gibraltár, Bordeaux*	Mátyás király	5-15
"	Brest	-----	5-15
"	Liverpool	Athenian	15-25
"	Rouen*	-----	15-25
"	Barcelona, Valencia*	Kálmán király	25
"	Algier*, Glasgow*	Széchenyi	20-30
"	Liverpool	Tyria (C. L.)	20-30
"	London	Narva	20-30
"	Hull, Newcastle o/T.	Rosario	20-30
"	Tangeri, Pernambuco, Bahía,	Nagy Lajos	Jul. 1
"	Rio de Janeiro, Santos	-----	-----

* A *gal jelölt viszonylatokban a gőzös Triesztot is fogja érinteni.
† Ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal Gibraltár vagy Algír vagy Tanger kikötőbe elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot e kikötőket nem érinteni.

Honnan	Hová	Gőzös neve	1899. június
Liverpool	Trieszt-Fiume	Lesbian	1-10
Rouen	"	Zichy	1-10
R'dam, Antwerpen	"	Deák	1-10
Liverpool	Fiume-Trieszt	Veria C. L.	5-15
Hull, Newcastle o/T	Trieszt-Fiume	Kolpino	5-15
London	"	Zrinyi	5-15
Liverpool	"	Flaminian	15-25
Glasgow	"	Rákóczy	15-25
Rio de Janeiro, Santos	"	Szent-István	20-30
Rouen	"	Matkovics	20-30
Glasgow	"	Baross	20-30
Liverpool	Fiume-Trieszt	Pavia C. L.	20-30
London	Trieszt-Fiume	Sultana	20-30

Középtengeri szolgálat.
Fiume—Málta—Sicília—Marsellei vonal. Fiuméből: Tisza 1-én, Szapáry 8-án, Árpád 15-én, Andrassy 23-én, Adria 29-én indul Marsellebe. — Marselleből: Andrassy 4-én, Adria 11-én, Tisza 18-án, Szapáry 25-én indul Fiumébe.
Tyrrhenai vonal.
„Buda“ első osztályú gyorsgőzös minden szerdán dében, még pedig június 7-én, 14, 21. és 28-án indul Marselleből Genuába, minden csütörtökön este 8 órakor Genuából Marsellebe és minden szombaton d. u. 4 órakor, még pedig június 3-án, 10-én 17. és 24-én Nápolyból direct Marsellebe

